

Głos Politechniki

STYCZEŃ / LUTY 2019

Rok XXVIII NR 01 (204) • ISSN 1233-5444

100

100 LAT WYŻSZEGO SZKOLNICTWA
TECHNICZNEGO W POZNANIU

PISMO POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ

**POZNAŃ
JUTRA**

Salonik kulturalny

FOKKERY PP

na 100-lecie Powstania
Wielkopolskiego

FOKKERY PP
na 100-lecie Powstania
Wielkopolskiego

REDAKCJA

Jolanta Szajbe - redaktor naczelna

Skład redakcji:

Alicja Szulc

Ilona Długa

Iwona Kawiak-Sosnowska

Wojciech Jasiecki

ADRES REDAKCJI

Politechnika Poznańska

pl. Marii Skłodowskiej-Curie 5

pok. 209, 60-965 Poznań

tel. 61 665 3610, 61 665 3786

glos.politechniki@put.poznan.pl

WYDAWCA

Politechnika Poznańska,

pl. Marii Skłodowskiej-Curie 5

60-965 Poznań

DRUK

Zakład Poligraficzny

Moś i Łuczak sp.j.

61-065 Poznań, ul. Piwna 1

Nakład: 1000 egz.

WSPÓŁPRACOWNICY:

Wydział Architektury

dr inż. arch. Hanna Michalak

Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska

prof. dr hab. Janusz Wojtkowiak

Wydział Budowy Maszyn i Zarządzania

mgr Beata Czerkas

Wydział Elektroniki i Telekomunikacji

prof. dr hab. inż. Krzysztof Wesołowski

Wydział Elektryczny

mgr Ewa Szloser

Wydział Fizyki Technicznej

dr hab. Tomasz Runka

Wydział Informatyki

mgr inż. Katarzyna Małkowska

Wydział Inżynierii Zarządzania

dr Ewa Badzińska

Wydział Maszyn Roboczych i Transportu

mgr inż. Katarzyna Wojciechowska

Wydział Technologii Chemicznej

dr Tomasz Śliwa

Centrum Języków i Komunikacji PP

mgr Karolina Całka z zespołem

Centrum Sportu PP

mgr Wojciech Weiss

Radio AFERA

mgr Piotr Graczyk

mgr Bartłomiej Nowak

Uczelniane Centrum Kultury

mgr Marzenna Biegała-Howorska

Przedstawiciele samorządu

i innych organizacji studenckich

W numerze:

4

SENAT

5

AKTUALNOŚCI

12

XXV SYMPOSIUM ELECTROMAGNETIC PHENOMENA
IN NONLINEAR CIRCUITS

16

SPECJALNE WYRÓŻNIENIE DLA ZBIGNIEWA ZAWITOWSKIEGO

17

WIZYTA PROF. MALEK NADERI Z AMRIKABIR
UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

18

THE FIRST INTERNATIONAL ACADEMIA PARTNERSHIP PLATFORM
OF AMIRKABIR UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

22

WIZYTA STUDYJNA W FIRMIE PROMAG SA

23

ŻEGLARZ ROKU 2018!

24

WSPÓŁPRACA DYDAKTYCZNO-NAUKOWA POMIĘDZY WYDZIAŁAMI
ARCHITEKTURY PP I UNIWERSYTETU BELGRADZKIEGO

28

POZNAŃ JUTRA

33

DWIE OPCJE – JEDNA PRZESTRZEŃ

39

SALONIK KULTURALNY

44

MEDIA O NAS

SENAT

Senat Akademicki z dnia 19 grudnia 2018 r.

Senat podjął uchwały w sprawach dotyczących:

- przyporządkowania prowadzonych kierunków studiów do dyscyplin naukowych i artystycznych,
- zmian planu rzeczowo-finansowego na rok 2018,
- warunków i trybu przyjmowania na studia w roku akademickim 2019/2020,
- zasad przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego i laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich,
- zmiany nazwy kierunku studiów na Wydziale Inżynierii Transportu,
- prowadzenia gospodarki finansowej w roku 2019,
- określenia sposobu powołania i zadań pierwszej Rady Politechniki Poznańskiej,
- zmiany Uchwały Nr 120/2016-2020 z dnia 31 października 2018 r.,
- wyrażenia zgody na likwidację spółki Poznańskie Innowacje.

Red.

Senat Akademicki z dnia 30 stycznia 2019 r.

Senat podjął uchwały w sprawach dotyczących:

- zatrudnienia dr hab. inż. Magdaleny Regel-Rosockiej na stanowisko profesora nadzwyczajnego,
- zmiany nazwy kierunku studiów prowadzonych na Wydziale Inżynierii Transportu,
- przyjęcia wytycznych do tworzenia programów studiów oraz organizacji procesu kształcenia,
- uzupełnienia składu Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Doktorantów oraz Odwoławczej Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Doktorantów,
- uzupełnienia składu Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów oraz Odwoławczej Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów.

Wybrano także członków pierwszej Rady Politechniki Poznańskiej. Senatorowie wysłuchali informacji o realizacji praktyk studenckich, o współpracy międzynarodowej prowadzonej przez Uczelnię oraz o funkcjonowaniu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości.

Fot. Wojciech Jasiecki

Statuetka Ignacego Jana Paderewskiego dla PP

Z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości oraz 100-lecia wybuchu Powstania Wielkopolskiego Politechnika Poznańska otrzymała wyróżnienie w uznaniu za wieloletnie działania na rzecz pracy organicznej w wymiarze patriotycznym i obywatelskim. Statuetkę przyznało Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu.

FOKKERY PP na 100-lecie Powstania Wielkopolskiego

Podczas pikniku powstańczego na pl. Wolności w Poznaniu 27 grudnia 2018 r. można było podziwiać zrekonstruowane przez Politechnikę Poznańską repliki samolotów Fokker.

Wielkopolska Eskadra Wolności to wspólny projekt Politechniki Poznańskiej i samorządu wojewódzkiego, przy udziale Polskiego Stowarzyszenia Motoszybowcowego. Jego efektem są 3 latające repliki samolotów Fokker. Oryginały stanowią maszyny zdobyte przez powstańców wielkopolskich w grudniu 1918 roku na lotnisku Ławica. Polacy zdobyli wtedy ok. 300 niemieckich samolotów, które później stały się podwaliną międzywojennego lotnictwa polskiego i wzięły udział m.in. w wojnie polsko-bolszewickiej.

Fot. Filip Furmańczyk

Politechnika Poznańska w rankingu SCIMAGO

Według międzynarodowego rankingu Scimago Institutions Ranking 2018 Politechnika Poznańska znalazła się na 4. miejscu (*ex aequo* z Politechniką Wrocławską) wśród wszystkich uczelni w Polsce, a na 2-3 miejscu wśród polskich uczelni technicznych.

Ranking Scimago 2018 utworzono na podstawie danych dotyczących publikacji i ich cytowań (baza Scopus, lata 2012-2016), patentów (baza PATSTAT, lata 2012-2016) i informacji o stronach internetowych danej instytucji (dane Google i baza AHREF dot. roku 2017). Ranking stosuje 13 kryteriów, którym przypisano różne wagi (od 2% do 13%). Dwa kryteria, na które nie ma wpływu rozmiar uczelni (ang. *size-independent*), mają łącznie wagę 23%, a pozostałe 11 kryteriów (tzw. *size-dependent*, które niejako faworyzują większe uczelnie) mają łączną wagę 77%.

Fot. Filip Furmańczyk

Repliki samolotów ważą ok. 400 kg - oryginał ważył 540 kg. Różnice są także w poszyciu: maszyny sprzed 100 lat miały je z impregnowanego lnu, a obecne z materiału polietylenowego. Szkielety konstrukcji stoją na szprychowych kołach podwozia, zamontowano także atrapy karabinów maszynowych oraz linki i popychacze służące do sterowania samolotem w trakcie lotu. Maszyny wyposażono w elektronikę, awionikę i silniki na bazie elementów volkswagena (2,2 litra). Śmigła zamówiono w specjalistycznej manufakturze. Maszyny mają też oryginalne malowanie.

Budowa Wielkopolskiej Eskadry Niepodległości stanowi element obchodów 100-lecia technicznego szkolnictwa wyższego w Poznaniu i Aeroklubu Poznańskiego.

Profesor Michał Ciałkowski DOKTOREM HC WAT

Profesor dr hab. inż. Michał Ciałkowski w dniu 18 grudnia 2018 r. został uhonorowany tytułem doktora honoris causa Wojskowej Akademii Technicznej. Uczelnia doceniła osiągnięcia naukowe Profesora, jego wkład w podnoszeniu kwalifikacji młodej kadry naukowej oraz współpracę z Akademią.

Droga do dzisiejszego sukcesu zaczęła się od kontaktu z kierującym Zakładem Termodynamiki Wojskowej Akademii Technicznej - śp. płk. prof. dr. hab. inż. Stefanem Wiśniewskim, wybitnym termodynamikiem, autorem wielu książek studiowanych przez pokolenia i niezwykle życzliwym człowiekiem. Po latach, tworząc specjalność silniki lotnicze w macierzystej uczelni, naturalnym krokiem było zwrócenie się o pomoc do następcy prof. Wiśniewskiego, mojego promotora doktoratu honoris causa - prof. dr. hab. Janusza Terpiłowskiego oraz ówczesnego dziekana - prof. dr. hab. inż. Aleksandra Olejnika i jego dużego zespołu - mówił o początkach współpracy z uczelnią prof. Ciałkowski podczas uroczystości w Klubie WAT.

Nagrody SIMP dla studentów Politechniki Poznańskiej

W 1999 roku Zarząd Główny Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich podjął decyzję o zorganizowaniu ogólnopolskiego Konkursu o Nagrodę i Dyplom Prezesa SIMP na najlepszą pracę dyplomową o profilu mechanicznym wykonaną i obronioną w krajowej, państwowej wyższej uczelni technicznej.

9 stycznia odbyła się uroczysta gala, na której wręczono nagrody za 2018 rok.

Laureatką tegorocznej edycji została **Marta Przychodnia** z Wydziału Fizyki Technicznej Politechniki Poznańskiej, autorka pracy pt. *Charakterystyka struktur Gd na Pt(111) metodami STM/STS*, wykonanej pod kierunkiem dr. inż. Wojciecha Koczorowskiego.

III miejsce zajął **Łukasz Sztuder** z Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej, który napisał pracę pt. *Konstrukcja napędu do automatycznego usuwacza obornika*, wykonaną pod kierunkiem dr. hab. inż. Andrzeja Gessnera.

Stowarzyszenie zaprasza do zgłaszania prac konkursowych do XIX edycji Ogólnopolskiego Konkursu o Dyplom i Nagrodę Prezesa SIMP na najlepszą pracę dyplomową o profilu mechanicznym wykonaną i obronioną w krajowej wyższej szkole technicznej w roku akademickim 2018/2019 **do 15 października 2019 r.**

Laureatom - gratulujemy!

Wymiana bilateralna z Portugalią

Zespół kierowany przez dr hab. inż. Karolinę Wieszczycką z Instytutu Technologii i Inżynierii Chemicznej uzyskał dofinansowanie w konkursie na wymianę bilateralną naukowców Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) oraz Fundação para a Ciência e a Tecnologia (FCT). Celem programu jest wsparcie mobilności naukowców w celu realizacji projektów badawczych, uzgodnionych i prowadzonych wspólnie przez partnerów z Polski i z Portugalii.

W ramach projektu pn. *Nowe nośniki w systemie HF do selektywnego wydzielania jonów metali szlachetnych ze źródeł odpadowych* zespoły z Politechniki Poznańskiej oraz Instituto Superior Técnico z Lizbony będą współpracowały w zakresie nowych rozwiązań dotyczących hydrometalurgicznego recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych katalizatorów samochodowych.

Nagrody Prezesa Rady Ministrów

19 grudnia 2018 r. wręczono Nagrody Prezesa Rady Ministrów. Premier Mateusz Morawiecki uhonorował naukowców za wybitny dorobek naukowy i artystyczny, osiągnięcia naukowo-techniczne, rozprawy doktorskie i prace będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego. Wśród wyróżnionych znaleźli się pracownicy Wydziału Informatyki: dr hab. inż. **Miłosz Kadziński** (nagroda za wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego) oraz dr inż. **Michał Melosik** (nagroda za wyróżnioną rozprawę doktorską). W tym roku laureatów 10 nagród za osiągnięcia habilitacyjne i 25 wyróżnień za rozprawy doktorskie wyłoniono spośród ponad 400 nominowanych do nich naukowców z całej Polski.

Informacja na temat nagrodzonych pracowników Politechniki Poznańskiej:

NAGRODA ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

dr hab. inż. Miłosz Kadziński: *Metodyka komputerowego wspomaganie decyzji oparta na różnorodnych formach pośredniej informacji*

preferencyjnej oraz wszechstronnej analizie odporności rozwiązań.

Badania dr. hab. inż. Miłosza Kadzińskiego dotyczą komputerowego wspomaganie decyzji. Istotą tej specjalności informatyki jest rozwój narzędzi pozwalających na rozwiązywanie złożonych problemów decyzyjnych, w których zbiór potencjalnych wariantów ocenia się z wielu, często konfliktowych punktów widzenia. Opracowana przez niego metodyka bazuje na różnorodnych formach pośredniej informacji preferencyjnej oraz wszechstronnej analizie odporności rozwiązań. Metodyka ta w twórczy sposób łączy teorię decyzji i sztuczną inteligencję z technikami modelowania matematycznego i symulacjami komputerowymi. Jej praktyczną przydatność udowodniono w kontekście rzeczywistych problemów w takich dziedzinach jak: medycyna, nanotechnologia, ochrona środowiska, edukacja, zarządzanie energią, budownictwo, e-administracja, analiza ryzyka i efektywności.

NAGRODA ZA WYRÓŻNIONĄ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ

dr inż. Michał Melosik: *Rekonfigurowalny hybrydowy generator chaotyczny dla kryptografii sprzętowej.*

Zrozumienie mechanizmów działania trojanów sprzętowych, w odniesieniu do konkretnych przypadków, jest istotne dla badań z zakresu bezpieczeństwa współczesnych urządzeń mobilnych. Metodą minimalizowania negatywnych skutków ich aktywności w obwodach chaotycznych jest opracowany przez dr. Michała Melosika hybrydowy rekonfigurowany model generatora chaotycznego, którego struktura zapewnia podtrzymanie właściwości losowych, nawet w przypadku oddziaływania ze strony trojanów sprzętowych. Uzyskane wyniki mają istotny wpływ na dokładniejszą ocenę stopnia bezpieczeństwa kryptografii chaotycznej jako aktywnej interdyscyplinarnej metody ochrony danych.

POLITECHNIKA POZNAŃSKA
NA TWITTERZE
twitter.com/PUT_Poznan

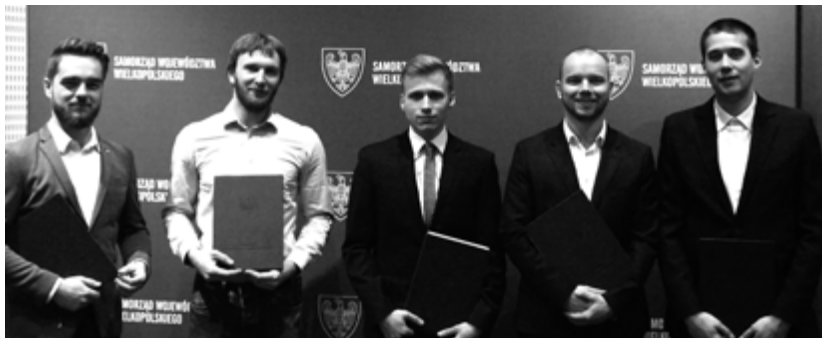
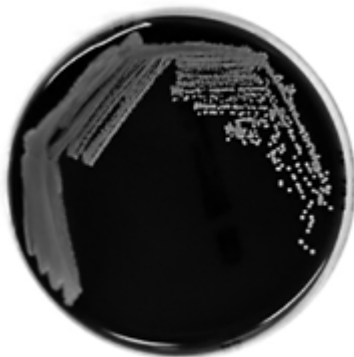

NAGRODA

Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów

Dr inż. Wojciech Smułek z Zakładu Chemii Organicznej, jako wiodący autor, otrzymał nagrodę naukową Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów im. prof. E. Mikulaszka II stopnia, za artykuł *Sapindus saponins' impact on hydrocarbon biodegradation by bacteria strains after short- and long-term contact with pollutant*. Jego autorami są: Wojciech Smułek, Agata Zdarta, Piotr Krawczyk, Teofil Jesionowski oraz Ewa Kaczorek.

Publikacja prezentuje interdyscyplinarne badania z pogranicza mikrobiologii, fizykochemii związków powierzchniowo czynnych oraz inżynierii środowiska. Zebrane wyniki pozwalają na bardziej efektywne projektowanie procesów bioremediacji terenów skażonych związkami ropopochodnymi. Ponadto zebrane wyniki wskazują na wysoki potencjał ekstraktów roślinnych zawierających saponiny, jako naturalnych surfaktantów.

Stypendia Marszałka dla studentów Politechniki Poznańskiej

6 studentów Politechniki Poznańskiej, wszyscy z zespołu PUT Motorsport konstruującego bolidy wyścigowe na zawody Formula Student, otrzymało stypendia naukowe Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Jest to szczególne wyróżnienie za wybitne osiągnięcia i znaczące sukcesy związane z nauką.

Osoby wyróżnione to:

1. **Marcin Kołodziejczak** (studia mgr., MiBM, WIT; koordynator Grupy Aerodynamiki od 2016 roku, zajmuje się badaniami aerodynamicznymi pakietu bolidu FS, badaniami CFD, walidacją)
2. **Marcin Sroczyński** (studia mgr., MiBM, WIT; zajmuje się strojeniem silnika, analizą danych, testami silnika na hamowni podwoziowej, badaniami w oprogramowaniu Ricardo Wave, projektem i wykonaniem układu wydechowego)
3. **Michał Stasiak** (studia inż., MiBM, WIT; konstruktor tylnej kinematyki układu zawieszenia, przekładni kierowniczej - Lider Zespołu w sezonie 2017/2018 odpowiedzialny za koordynowanie prac technicznych w całym zespole)
4. **Bartosz Woźnicki** (absolwent, mgr inż.; koordynator grupy zawieszenia w sezonie 2017/2018, osoba odpowiedzialna za ustawienie zawieszenia na potrzeby poszczególnych konkurencji, Konstruktor ARB)
5. **Jakub Zaworski** (studia mgr., MiBM, WIT; obecnie koordynator Grupy Konstrukcji Nośnej, odpowiedzialny za konstrukcję monokoku na sezon 2018/2019; wcześniej CAM Manager odpowiedzialny za technologiczność wykonania różnych komponentów, konstruktor monokoku w latach ubiegłych; odpowiedzialny za symulację całego monokoku pod względem sztywności skrętnej w HyperWorksie; konstruktor pierwszych obręczy z laminatów z włókna węglowego dla bolidu FS w Polsce)
6. **Paweł Kurowski** (studia mgr., MiBM, WIT; koordynator Grupy Konstrukcji Nośnej 2017/2018; projekt i konstrukcja monokoku oraz badania wytrzymałościowe i symulacje laminatów w HyperWorksie).

EMBO Installation Grant

Dr Łukasz Piątkowski, absolwent Wydziału Fizyki Technicznej PP, został laureatem prestiżowego grantu EMBO Installation Grant przyznawanego przez Europejską Organizację Biologii Molekularnej.

Na realizację 3-letniego grantu, który będzie realizowany na Politechnice Poznańskiej, przyznano 150 000 Euro. EMBO Installation Grants mają na celu pomóc nagrodzonym w założeniu i rozwoju swoich laboratoriów w Czechach, Polsce, Portugalii lub Turcji, w ten sposób wspierając naukę w tych krajach.

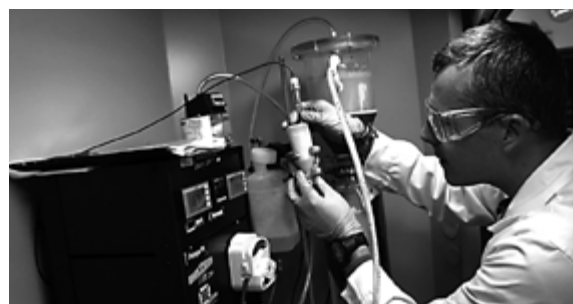
Europejska Organizacja Biologii Molekularnej skupia ponad 1,8 tys. naukowców. Do jej głównych celów należy wspieranie szczególnie utalentowanych badaczy na wszystkich etapach ich kariery, stymulowanie wymiany informacji naukowej oraz budowanie w Europie środowiska sprzyjającego osiągnięciu przez uczonych jak najlepszych rezultatów.

Dr Łukasz Piątkowski jest również laureatem programu *First Team* Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Na realizację projektu "HYDRA" - *Wyjaśnienie roli niejednorodnego nawodnienia oraz niedopasowania hydrofobowego w organizacji biomimetycznych błon komórkowych*, który będzie realizowany na Wydziale Fizyki Technicznej Politechniki Poznańskiej, przyznano ponad 2 mln złotych.

Nagroda AgroBioTop dla Profesora Piotra Oleśkowicza-Popiela

Z przyjemnością informujemy, że dr hab. inż. Piotr Oleśkowicz-Popiel, prof. nadzw. PP z Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej został zwycięzcą tegorocznej edycji konkursu AgroBioTop. Nagroda, przyznawana od 2017 roku przez Kapitułę powołaną przez Komitet Biotechnologii Polskiej Akademii Nauk, honoruje młodych uczonych, których dokonania z zakresu biotechnologii przyczyniły się do rozwoju nauk rolniczych i wniosły wybitny wkład w rozwój rolnictwa. Gratulujemy!

Nominacje do **Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju 2019**

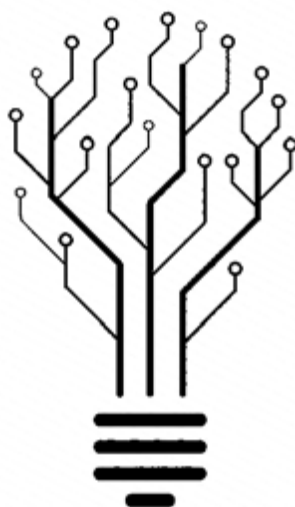
Pracownicy Politechniki Poznańskiej - dr inż. Wojciech Smułek i mgr inż. Krzysztof Wegner - zostali nominowani do Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju 2019.

Polska Nagroda Inteligentnego Rozwoju to ogólno-polskie wyróżnienie doceniające najbardziej innowacyjne projekty realizowane w ramach programów unijnych i krajowych przez polskie placówki naukowe, instytucje i firmy zajmujące się działalnością badawczo-rozwojową, które ze względu na swoje nowatorskie inwestycje i rozwiązania przykładają się do zrównoważonego rozwoju Polski.

Nominację dla dr. inż. **Wojciecha Smułka** przyznano za projekt *Środowiskowe bakterie glebowe - zmiany we właściwościach powierzchniowych i fizjologii komórek w obecności chlorowanych pochodnych związków aromatycznych* (PRELUDIUM 10) realizowany w latach 2016-2018 i finansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki.

Chlorowane związki aromatyczne są szeroko stosowane jako rozpuszczalniki i surowce w produkcji pestycydów, lakierów, barwników

czy substancji dezynfekujących. Ponadto mogą powstawać w procesach termicznych, gdzie obecne są związki chloru i związki aromatyczne. W rezultacie stanowią jedne z powszechniej występujących zanieczyszczeń środowiska. Są to związki toksyczne, akumulujące się w glebie, osadach i żywych organizmach, które ulegają degradacji względnie wolno i ich stężenie w środowisku stale rośnie. Lepsze poznanie procesów ich biodegradacji oraz wpływu na mikroorganizmy obecne w środowisku jest zatem niezwykle istotne. Kontakt z toksycznymi związkami wywołuje zmiany w strukturze błony komórkowej i produkcji enzymów biorących udział w degradacji zanieczyszczeń, co wiąże się bezpośrednio z efektywnością rozkładu tych hydrofobowych związków. W przypadku hydrofobowych zanieczyszczeń, jakimi są chlorowane pochodne benzenu, efektywność ich biologicznego usuwania ze środowiska jest ograniczona ich małą biodostępnością dla komórek bakteriowych. Mikroorganizmy mogą zwiększyć swoją adhezję do zanieczyszczeń m. in. poprzez zmianę swoich właściwości powierzchniowych i produkcję biosurfaktantów.

**POLSKA NAGRODA
INTELIGENTNEGO
ROZWOJU 2019**

Uzyskane wyniki badań pozwoliły lepiej zrozumieć mechanizmy przystosowawcze występujące podczas kontaktu bakterii glebowych z chlorowanymi związkami aromatycznymi, co znacząco poszerzyło wiedzę na temat interakcji zanieczyszczeń z mikroorganizmami obecnymi w ekosystemie i zachodzących w środowisku procesów bioremediacji gleb.

Nominację dla mgr. inż. **Krzysztofa Wegnera** przyznano za projekt „MUCHA” – *System rejestracji i przetwarzania obrazu przestrzennego* finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu LIDER VIII.

Projekt „MUCHA” dotyczy akwizycji i przetwarzania przestrzennej reprezentacji sceny ruchomej. Jest kontynuacją i rozwinięciem prowadzonych przez kierownika projektu wieloletnich prac badawczo-rozwojowych nad rejestracją, przetwarzaniem i wyświetlaniem obrazu trójwymiarowego oraz jego rozszerzeniem – obrazem przestrzennym. Celem projektu jest opracowanie innowacyjnego systemu rejestracji i przetwarzania obrazów przestrzennych o bardzo wysokiej rozdzielczości, dużej liczbie rejestrowanych promieni i szerokim kącie akwizycji. Wynikiem projektu będzie technologia konstrukcji nowej generacji kamer obrazu przestrzennego. W ramach prac wykonane zostaną prototypy kamer obrazu przestrzennego, umożliwiające pełną rejestrację przestrzenną obserwowalnego świata (prawie hologramu). Ponadto, wraz z systemem akwizycji (rejestracji obrazu przestrzennego), opracowane zostaną specjalistyczne algorytmy przetwarzające zarejestrowaną przestrzenną scenę ruchomą. Za-

implementowane w odpowiednim oprogramowaniu umożliwią między innymi wyświetlanie obrazów przestrzennych na nowej generacji monitorach obrazu przestrzennego (holograficznych, autostreoskopowych), nad którymi w wielu miejscach na świecie kończą się obecnie prace wdrożeniowe. Opracowane algorytmy umożliwią także wirtualne spacer w uprzednio zarejestrowanych ruchomych scenach przestrzennych,

precyzyjne pomiary geometryczne zarejestrowanych obiektów lub fragmentów sceny, a także rearanżacje materiału wizyjnego w dużo szerszym zakresie niż jest to obecnie możliwe.

XXV Symposium Electromagnetic Phenomena in Nonlinear Circuits

JUNE 26 - 29, 2018, ARRAS, FRANCE

W dniach od 26 do 29 czerwca 2018 r. w Arras we Francji miało miejsce XXV Międzynarodowe Sympozjum „Electromagnetic Phenomena in Nonlinear Circuits” (Zjawiska Elektromagnetyczne w Obwodach Nieliniowych).

Konferencja odbyła się pod patronatem Komitetu Elektrotechniki Polskiej Akademii Nauk oraz Komisji Nauk Elektrycznych Polskiej Akademii Nauk Oddział Poznań. Organizatorem Sympozjum był Artois University, Faculty of Applied Sciences we Francji, PTETiS – Oddział w Poznaniu oraz Wydział Elektryczny Politechniki Poznańskiej.

Celem Sympozjów EPNC jest umożliwienie wymiany doświadczeń i prezentacji najnowszych osiągnięć w zakresie badania oraz wykorzystywania zjawisk elektromagnetycznych w układach ze środowiskami

i elementami nieliniowymi. Podczas Sympozjum zaprezentowano wyniki prac naukowych dotyczących analizy i syntezy nieliniowych obwodów magnetycznych z elementami ferromagnetycznymi oraz obwodów z elementami półprzewodnikowymi.

Merytoryczny nadzór nad konferencją sprawował Międzynarodowy Komitet Naukowy, w którego skład wchodzi 29 osoby z następujących uczelni i ośrodków naukowych: Aalto University, Medical University of Silesia, Technische Universität Darmstadt, Academy of Sciences of the Czech Republic, University of Maribor, University of Liège,

University of Applied Sciences, UTC Aerospace Systems, RWTH Aachen University, TU Dortmund University, University of Lille, Artois University, University of São Paulo, Aix-Marseille University, Katholieke Universiteit Leuven, University of Southampton, University of Pécs, University of Rijeka, Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, Technical University of Košice, polskich wyższych uczelni technicznych – Politechnik Lubelskiej, Łódzkiej, Poznańskiej oraz Warszawskiej. Komitetowi Naukowemu przewodniczy prof. **Andrzej Demenko**, zaś Honorowym Przewodniczącym Komitetu był prof. **Mirosław Dąbrowski**, który w 1972 roku zainicjował I Sympozjum *Zjawiska Elektromagnetyczne w Obwodach Nieliniowych*. Funkcję Sekretarza Komitetu Naukowego pełni dr hab. inż. **Wojciech Pietrowski**. Komitetem Organizacyjnym XXV Sympozjum EPNC z wielkim zaangażowaniem kierowała prof. **Ewa Napieralska-Juszczak**, Artois University we Francji.

Podczas uroczystości otwarcia konferencji, która miała miejsce na terenie Artois University, Auditorium J. Sys, głos zabrał prof. Andrzej Demenko – przewodniczący Komitetu Sterującego EPNC.

SIGN OF ACTUATORS USED IN ELECTRICAL TRANSPORTATION: SOLUTIONS AND CHALLENGES”.

Obrady Sympozjum odbyły się w salach wykładowych Artois University.

mięć, Polski, Rosji, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Ukrainy, Wielkiej Brytanii oraz Włoszech.

Podczas obrad wygłoszono 33 referaty w sesjach oralnych, natomiast

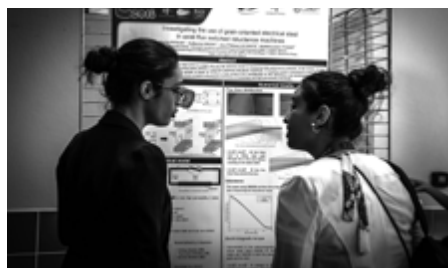
Wykłady zaproszone wygłosili: prof. Maurizio Repetto z Dipartimento Energia Politecnico di Torino we Włoszech – „NONLINEAR COUPLING OF THE PHANTOM EFFECT IN MAGNETO-DYNAMIC VIBRATIONS”; prof. Jean Philippe Lecointe – „ENERGY DIAGNOSIS OF ELECTRICAL MACHINES : HOW MAKE IT NON INVASIVE?”; prof. Andrea Cavallini – „INSULATION DE-

Nadesłane referaty były recenzowane przez 56-osobowy międzynarodowy zespół recenzentów, który ostatecznie wybrał 97 artykułów do opublikowania w materiałach konferencyjnych. W Sympozjum uczestniczyło blisko 100 osób reprezentujących 45 ośrodki naukowe. Autorzy referatów pochodzili z Algierii, Belgii, Brazylii, Chin, Finlandii, Francji, Nie-

64 zreferowano w sesji posterowej. Moderatorami kolejnych sesji oralnych byli: prof. Kay Hameyer, prof. Stephane Duchesne, prof. Lech Nowak, prof. Mykhaylo Zagirnyak, prof. Andrea Cavallini, prof. Gabriel Velu, prof. Anouar Belahcen, prof. Raphael Romary, prof. Barbara Ślusarek, prof. Kay Hameyer, prof. Jan Sykulski, prof. Danuta Stryczewska.

Komitet Naukowy, na wniosek czteroosobowego jury w składzie prof. Ewa Napieralska-Juszczak, prof. Stefan Kulig, prof. Lech Nowak, dr hab. Wojciech Pietrowski, nagrodził młodego naukowca – **Benedikt Groschup** (Institute of Electrical Machines IEM, RWTH Aachen University) za artykuł: "LOCAL AND CUT-EDGE-LENGTH IRON LOSS SIMULATION USING A LOCAL MATERIAL MODEL". Nagrodę COMPEL (Emerald) Best Paper Award presented by Young Researcher wręczył prof. J. K. Sykulski z University of Southampton. Ponadto dyplomami

wyróżniono następujących młodych naukowców: **Michał Kowalczyk** (Łódź, University of Technology, Institute of Information Technology) za artykuł: "HIGH-RESOLUTION STEREOGRAM CORRECTION"; **Ioana Slabu** (Applied Medical Engineering, RWTH Aachen University): "MANIPULATION OF MAGNETIC NANOPARTICLES WITH ELECTROMAGNETIC FIELDS FOR DRUG DELIVERY AND IMAGING", **Aydoun Racha**: "INVESTIGATING THE USE OF GRAIN-ORIENTED ELECTRICAL STEEL IN AXIAL-FLUX SWITCHED RELUCTANCE MACHINES"; **Mariusz Barański**: "FE ANALYSIS OF COUPLED ELECTROMAGNETIC-THERMAL PHENOMENA IN THE SQUIRREL CAGE MOTOR, WORKING AT HIGH AMBIENT TEMPERATURE".

Znaczna część autorów przedłożyła rozszerzoną wersję artykułu prezentowanego podczas obrad – wszystkie będą podlegały ocenie dwóch recenzentów, a najlepsze prace zostaną opublikowane w pierwszym półroczu 2019 r. w czasopiśmie *COMPEL*, *Archives of Electrical Engi-*

neering, *International Journal of Applied Electromagnetics and Mechanics*, *Open Physics*.

Dodatkowe informacje na temat konferencji można znaleźć na stronie internetowej pod adresem www.epnc-2018.sciencesconf.org

Miejszem następnego EPNC w 2020 roku będzie Turyn we Włoszech. Komitetowi Organizacyjnemu będzie przewodniczył prof. Maurizio Repetto z Dipartimento Energia Politecnico di Torino.

dr hab. inż.
Wojciech Pietrowski
Sekretarz Komitetu
Naukowego EPNC

DOŁĄCZ DO NAS

na Facebooku, Twitterze, Google+, YouTube

Przesyłaj zdjęcia, filmy, informacje na: dzial.promocji@put.poznan.pl
Zaprasza Dział Informacji i Promocji - administrator oficjalnych profili PP

SPECJALNE WYRÓŻNIENIE DLA ZBIGNIEWA ZAWITOWSKIEGO

- zakładowego społecznego inspektora pracy
Politechniki Poznańskiej

Zbigniew Zawitowski, członek Zarządu Region Wielkopolska NSZZ "Solidarność", wiceprzewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „S” Politechniki Poznańskiej, został laureatem wyróżnienia specjalnego Głównego Inspektora Pracy.

Wyróżnienie wręczono podczas uroczystej gali na Zamku Królewskim w Warszawie 27 listopada 2018 r. w ramach przyznawania corocznej Nagrody im. Haliny Krahelskiej oraz nagród w XXV edycji konkursu *Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej* i specjalnych wyróżnień

Głównego inspektora pracy dla społecznych inspektorów pracy.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele prezydenta, parlamentu, rządu, organów nadzoru i kontroli warunków pracy, środowisk naukowych, stowarzyszeń działających w ochronie pracy, związków zawodowych i organizacji pracodawców. Gratulując nagrodzonym, główny inspektor pracy Wiesław Łyszczek podkreślił, że laureaci Nagrody im. Haliny Krahelskiej należą do kręgu osób szczególnie zaangażowanych w proces ochrony człowieka w środowisku pracy, czego dowodzą ich osią-

gnięcia zawodowe, naukowe, działalność parlamentarna i społeczna. Z kolei zwycięzców w konkursie dla pracodawców łączy to, co najcenniejsze: przekonanie poparte praktyką, że najwyższą wartością w procesie pracy jest człowiek. Szef PIP pogratulował także najlepszym społecznym inspektorom pracy wyróżnień, które przyznał za ich szczególne zaangażowanie i wkład w działania zakładu pracy na rzecz poprawy stanu bhp i ochrony uprawnień pracowników.

mgr inż.
Józef Bancewicz

Amrikabir University of Technology (AUT) w Teheranie jest największą uczelnią techniczną w Iranie, a zarazem drugą, po Uniwersytecie w Teheranie, szkołą wyższą. Uczelnia założona w 1928 r. jako Politechnika w Teheranie prowadzi kształcenie w zakresie studiów inżynierskich, magisterskich i doktoranckich. Począwszy od 1977 roku ukończyło ją 35 000 absolwentów; obecnie ma 16 wydziałów oraz 32 centra badawcze i instytuty zajmujące się głównie współpracą z przemysłem. Oddziały uczelni zlokalizowane poza Teheranem to kampusy w Garmsar, Maah-Shahr oraz Bandar Abbas, gdzie prowadzone są studia z zakresu inżynierii morskiej.

W AUT studiuje obecnie około 15 000 studentów, przy czym połowa z nich na studiach magisterskich. Proces dydaktyczny realizuje ponad 500 profesorów na 16 kierunkach studiów o charakterze inżynierskim oraz na studiach podstawowych ogólnych, jak fizyka, chemia oraz matematyka. Dodatkowo uczelnia prowadzi studia w ramach programu e-learning w zakresie budownictwa, informatyki, elektrotechniki, polimerów, chemii oraz inżynierii biomedycznej.

Uniwersytet Technologiczny w Teheranie ma znaczący dorobek publikacyjny - obecnie notowany jest na 498. miejscu na liście QS (*World University Ranking*) oraz na 689. na liście CWUR. Dodatkowo zajmuje bardzo wysokie pozycje w światowych rankingach uczelni, w takich dziedzinach jak: nauki technologiczno-inżynierskie, informatyka, matematyka oraz inżynieria materiałowa. Przykładowo dorobek publikacyjny 20 profesorów zatrud-

nionych w AUT mieści się w 1% najbardziej cytowanych osób w światowych rankingach cytowań.

Politechnika Poznańska podpisała umowę *Memorandum of Understanding* z AUT, co umożliwia rozwój współpracy zarówno naukowej, jak i wymianę pracowników naukowych oraz studentów/doktorantów. W ramach współpracy z AUT w roku akademickim 2017-2018 prof. Somaya Akbari wygłosiła wykład dla studentów WBMiZ specjalności inżynieria materiałów na temat super rozgałęzionych polimerów HBP, natomiast doktorantka z AUT prowadziła badania nad kompozytami HBP z PLA.

Wizyta prof. Malek Naderi

z Amrikabir University of Technology w Politechnice Poznańskiej

Fot. Alicja Szulc

Okazją do prowadzenia rozmów na temat rozwoju współpracy z AUT było spotkanie - Pierwsza Międzynarodowa Akademicka Platforma Współpracy zorganizowane w dniach 6-7 października 2018 roku przez AUT w Teheranie (*The first International Academia Partnership Platform of Amirkabir University of Technology*).

W dniach 17 i 18 grudnia 2018 prof. Malek Naderi z AUT odwiedził Politechnikę Poznańską (17 grudnia) oraz Uniwersytet im Adama Mickiewicza (18 grudnia). W trakcie wizyty w Politechnice Poznańskiej odbyły się spotkania z prorektorem prof. J. Józefowską

oraz dziekanem WBMiZ prof. O. Ciszakiem poświęcone zapoznaniu się z działalnością dydaktyczną i naukową Politechniki Poznańskiej i UAM, a także rozpatrzeniu możliwości podjęcia współpracy z AUT w zakresie wymiany pracowników i studentów w celu realizacji wspólnych prac naukowych i kształcenia doktoranc-

kiego. Omówiono również możliwość wymiany w ramach programu ERA-SMUS+ oraz udziału doktorantów z AUT w letniej szkole w Politechnice. Prof. Malek Naderi zapoznał się również z laboratoriami badawczymi na Wydziale Technologii Chemicznej oraz Wydziale Budowy Maszyn i Zarządzania.

Kolejne spotkanie to wizyta grupy profesorów z Uniwersytetu Technologicznego Amirkabir w Politechnice Poznańskiej oraz w UAM planowana na początek 2019 roku.

prof. dr hab. inż.
Tomasz Sterzyński

THE FIRST INTERNATIONAL ACADEMIA PARTNERSHIP PLATFORM OF AMIRKABIR UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

The first International Academia Partnership Platform of Amirkabir University of Technology was held on Saturday and Sunday October 6th and 7th, in the following five specialized workshops: biotechnology, water resources management, nanotechnology and materials, oil and gas, and Internet of things and big data.

In this program, 30 foreign guests from 14 countries from all over the world met with 40 faculty members from universities across Iran and had specialized discussion sessions.

Amirkabir University of Technology hosted international lecturers and researchers from Germany, Italy,

Poland, Syria, France, Lebanon, Japan, Afghanistan, Turkey, the United States, Canada, Sweden, and Algeria in this specialized gathering.

On Saturday, the opening address of this meeting was delivered by Dr. Golroo, Director of International Cooperation in Amirkabir University of Technology, then a speech was given

by Dr. Motamedi, the chancellor of Amirkabir University of Technology, followed by Dr. Abbas Soroush, the Deputy Minister of Energy and Labor Ministry, and finally Dr. Sarah Behnam, a researcher at CNR Italy and an H2020 Project Fellow.

Then, specialized meetings of the working groups mentioned were held in the five relevant colleges of Biomedical Engineering, Civil and Environmental Engineering, Mining and Metallurgical Engineering, Petroleum Engineering, and Computer and Information Technology Engineering. In these meetings after researchers introduced themselves and their work, they defined joint international proposals and projects.

A noteworthy point was the presence of Iranian intellectuals and

Water/fire Park, Nature Bridge, Tehran

faculty members residing outside of Iran, which created a platform to define and approve initial educational and research projects in the five areas mentioned.

After the opening session, all working groups held the specialized parallel workshops in their relevant departments. At first, the meeting began with introduction of members and all of the participants got to know each other, their research field and expertise. Afterward, in a different manner, presentations have been given by members. During these presentations, detailed information has been exhibited about universities, laboratories and working groups on behalf

of faculty members participating in this program. In this part, Mr. Dawid Stawski, researcher and lecturer from Lodz university of Technology, Poland, made a presentation to introduce the Lodz University of Technology, the particular division in which he involved and the main research area of their group. From Poznan University of technology, prof. Tomasz Sterzynski, head of polymer division, gave comprehensive information about the Poznan University of Technology, institute of Materials Technology, courses, students and programs. Then, Prof. Sterzynski represented his working group and laboratory, in addition to research history, current projects and interests. Next presentation was made by Dr. Somaye Akbari, from Textile Engineering of

Amirkabir University of Technology. Dr. Akbari that has been involved in many joint researches and collaboration with Polish universities, talked about her team, research fields and facilities available in their faculty. In following, Dr. Akbari discussed the potential fields of research and programs, especially in the term of making combination of novel polymer-based composites by surface modification using dendritic polymers. Afterward, Dr. Davoud Ebrahimi, an Iranian research associate from MIT University, represented the laboratory for Atomic and Molecular Mechanics (LAMM) and the group working on different subjects, especially his own field of study about molecular simulation and multiscale modeling techniques. The last pres-

1st_AUT_InAPP, Amirkabir University of Technology

entation was given by Prof. Mehrdad Nikravech, from university of Paris 13. In this presentation, general information about related working group in Paris University was given, after that the main topic about special synthesis methods such as Plasma was discussed.

According to these talks, the schedule of meeting was arranged to form some sub-groups with relevant research fields and common interests.

In the second part of the meeting, specialized sub-groups were organized, where participants took part in one or more groups and talked about joint-projects and evaluated probable proposals in order to have upcoming collaborations.

Later on, and before the closing session of the first day, some quick visits were held by Dr. Malek Naderi, Chairman of Material and Nanotechnology working group and the Associated Professor of Material Engineering Department, invited the whole group to visit his Laboratory in the Innovation and Technology Tower of Ibn Sina, named 'GamLab', where the students and researchers explained their studies. After that, another quick visit from Textile Engineering department was done and Dr. Akbari showed some of their progressed Labs and facilities.

At the end of the first day, the closing session was held, the Chairmen of main working groups shared their results and outcomes were discussed.

On the second day, the main program of Material and Nanotechnology group, was divided in two parallel section in Mine Engineering

Prof. Sterzynski presented Poznan University of Technology, institute of Materials Technology

Polymer subgroup in Nanotechnology and Materials Group

Department and Textile Engineering Department. In Mine Engineering Department, Dr. Ebrahimi from MIT talked about 'Application of multi-scale modeling to study the textural and mechanical properties of hard and soft natural materials'. In the next lecture, Prof. Nikravech also talked mainly about experimental studies on biogas-based fuel cells and 'Implementation of plasma-catalysis process for valorization of biogas into liquid fuels'.

In parallel Section in Textile Engineering Department, Prof. Sterzynski talked about the composite based materials in Poznan University of Technology. Afterward, Prof.

Brycki from Adam Mickiewicz University talked about Gemini surfactant and his activity in their groups.

The day after, Prof. Brycki visited IRAN Nanotechnology Initiative Council (INIC) to define proposal for future cooperation.

The outcomes of this event would be joint research-industrial projects, establishment of joint research center, joint supervision of students, a follow-up match-making workshop in partner countries, sabbatical leave and dual degree programs for PhD students, and finally making a consortium of universities / institutes to apply for EU projects.

Melt spinning Lab, Textile Engineering Department.

Prof. Sterzynski presentation in Textile Engineering Department.

GamLab, Laboratory in the Innovation and Technology Tower of Ibn Sina

Prof. Brycki presentation in Textile Engineering Department.

IRAN Nanotechnology Initiative Council (INIC)

Wizyta studyjna w firmie **PROMAG SA**

W dniach 4-10 grudnia 2018 r. odbyły się dwie wizyty studyjne w Centrum Logistycznym PROMAG SA w Koninku. W wycieczce uczestniczyli studenci studiów I stopnia trzeciego roku logistyki z Wydziału Inżynierii Zarządzania. Opiekunami grup były dr inż. Izabela Kudelska i mgr inż. Irena Pawłyszyn.

W ramach odwiedzin studenci mieli okazję dowiedzieć się o stosowanych w firmie rozwiązaniach związanych z procesami magazynowania, tj. przyjęcia, składowania, kompletacji i wydawania produktów. Uczestnikom pokazano różne sposoby i systemy składowania towarów, zapoznano ich także z rozwiązaniami opracowanymi na potrzeby firmy. Ponadto studenci mogli przyrzeć się różnym rodzajom środków transportu stosowanych w Centrum Logi-

stycznym. Zainteresowani zadawali pytania, na które przedstawiciele firmy udzielali wyczerpujących odpowiedzi.

Studenci WIZ mieli okazję zobaczyć praktyczne zastosowania rozwiązań omawianych w trakcie zajęć wykład-

owych i projektowych z przedmiotu projektowanie magazynów. Była to doskonała okazja do poszerzenia i uzupełnienia wiedzy na temat procesów zachodzących w magazynie oraz w zakresie projektowania własnych magazynów opracowywanych w ramach zajęć projektowych.

Zamówienia:
dzial.promocji@put.poznan.pl
Sprzedaż prowadzi:
Dział Informacji i Promocji,
Pl. M. Skłodowskiej-Curie 5
(Rektorat), pok. 209

koszulki • kubki • krawaty
bluzy • smycze • notesy
eleganckie artykuły piśmiennicze

Żeglarz Roku!

Absolwent kierunku informatyka Politechniki Poznańskiej - **Mariusz Koper** zdobył najbardziej prestiżową nagrodę w dziedzinie polskiego żeglarstwa: srebrny sekstant za Rejs Roku 2018.

Wyróżnienie to zawdzięcza wyczynowi, jakiego dokonał ze swoją polską załogą na jachcie Katharsis II: opłynął Antarktydę po jej wodach na południe od 60. stopnia szerokości geograficznej południowej. Jest to pierwsze takie osiągnięcie w historii światowego żeglarstwa, które trafiło do Światowej Księgi Rekordów Guinnessa.

Mariusz Koper ma na swoim koncie wiele wyróżnień i nagród za dokonania żeglarskie. Jednak szczególną radość sprawiło mu zwycięstwo w konkursie organizowanym przez magazyn *Wiatr* na Żeglarza Roku 2018, gdyż zawdzięcza je ludziom, którzy kibicowali tej trudnej wy-

prawie i tym, którzy dowiedzieli się o niej dzięki plebiscytowi.

Kapitan Koper wraz załogą dokonali czegoś, czego jeszcze nikomu się nie udało. W ekstremalnych warunkach, w walce z zimnem, lodem, ciemnościami i sztormami udowodnił, że warto mieć pasję, bo dzięki niej moż-

na się realizować, pokonywać swoje słabości i stawiać nowe cele, dla których chce się żyć.

Gratulujemy!

Strona wyprawy:
www.antarcticcircle60s.pl

Współpraca dydaktyczno- -naukowa zorganizowana przez Zakład Urbanistyki WA PP

między Wydziałami Architektury Politechniki Poznańskiej i Uniwersytetu Belgradzkiego w okresie od listopada 2017 roku do listopada 2018 roku

1. Zarys rozwoju dotychczasowej współpracy pomiędzy Wydziałem Architektury Politechniki Poznańskiej i Wydziałami Architektury w Belgradzie (Serbia) i Podgoricy (Czarnogóra).

Opracował Robert Ast

Współpraca Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej z uczelniami w krajach znajdujących się na południe od Polski trwa od wielu lat. Szczególnie intensywne kontakty udało się nawiązać z Uniwersytetem w Belgradzie (Serbia) oraz z Uniwersytetem w Podgoricy (Czarnogóra). Było to możliwe dzięki zaangażowaniu prof. Dimitrija Mladenowicza oraz mojemu – osiemnaście lat trwa ścisła wymiana kontaktów pomiędzy profesorami i studentami Wydziałów Architektury w Poznaniu, Belgradzie, Podgoricy, dzięki czemu powstało kilkadziesiąt prac dyplomowych inżynierskich, magisterskich i doktorskich na tematy wspólne.

Lata 2017-2018 również obfitowały we wspólne projekty dydaktyczno-naukowe. Zaliczyć do nich należy wizyty profesorów i studentów, wystawy prac studenckich i profesorskich, praktyki urbanistyczne, prace dyplomowe i doktorskie.

Przykłady współpracy

- tematyczne praktyki urbanistyczne:
 - w Cetinje na temat zagospodarowania obszaru poprzemysłowego Brownsfeld
 - w Belgradzie na temat przekształcenia terenów kolejowych i nadrzecznych – *Balgrad u mora i rozvij grada*;
- międzynarodowy konkurs urbanistyczny *Vinske selo* w Podgoricy na zagospodarowanie wzgórza na plantacji winorośli;
- Belgrad Workshop: listopad 2013 r., 24-26 listopada 2014 r.;
- Plenerowe Praktyki Urbanistyczne organizowane przez Zakład Urbanistyki Wydziału Architektury PP w latach 2003-2016:
 - Serbia – 2004;
 - Ukraina – 2005; Lwów, Dniepropietrowsk, Jałta, Odessa. Wzdłuż Dniepru, Zaporozże, Krym;
 - Serbia i Czarnogóra – 2006; Belgrad, Podgorica
 - Przez Kraj Skipetarów;
 - Czechy – 2010; Hradec Kralowe, Praha;
 - Słowenia i Austria – 2010; Lublijana, Graz, Wien;
 - Czarnogóra i Słowenia – 2008, 2009; 2009 Vinskie Selo, 2010 Kotor (obrony inżynierskie), 2010 Podgorica, Lublijana, Cetinje – 2011; Podgorica (obrony inżynierskie);
 - Słowacja i Austria – 2012; Bratysława, Wien;
 - Serbia – 2013; Nowy Sad, Belgrad;
 - Chorwacja i Czarnogóra – 2014; Zadar, Split, Dubrownik, Podgorica, Stari Bar, Kotor, Tivat, Cetinje;
 - Chorwacja – 2015; Lovran, Rijeka, Krk, Triest; Śladami Stanisława Witkiewicza;
 - Chorwacja, Włochy – 2016; Lovran, Rijeka, Krk, Triest; Śladami Stanisława Witkiewicza;
 - Chorwacja, Włochy – 2017; Lovran, Wenecja, Palmanuova, Pula; Śladami Stanisława Witkiewicza, Biennale Architektury w Wenecji;
 - Chorwacja, Włochy – 2018; Lovran, Rijeka, Wene-

cja, Palmanuova; Śladami Stanisława Witkiewicza; Biennale Architektury w Wenecji.

Należy także pamiętać o poprzedniej edycji praktyk, która odbywała się w triadzie trzech uczelni – Politechniki Poznańskiej, Uniwersytetu Leibniza w Hanowerze i Uniwersytetu Wiedeńskiego pod kierunkiem profesorów: L. Zimowskiego, G. Hardera oraz H. Knoflachera.

- DOPPS: Deutsche-Osterreichisches - Polnisches Arbeitseminar w latach 1983 – 2001 realizowane w Zakładzie Teorii i Planowania Regionów i Miast:
 - Niemcy: Glosar – 1984 r., Emden – 1987, Wolfsburg – 1989, Regensburg – 1990, Langenhagen – 1992, Munich – 1992, Dessau – 1995, Bunde – 1998;
 - Austria: Villach – 1991, Breganz – 1994, Braunau – 1997, Feldkirchen – 2000;
 - Polska: Koło – 1983, Rawicz – 1985, 1987, 1989, Kołobrzeg – 1991, Bukowiec – 1994, 1997, Zakopane – 2001.

2. Sprawozdanie z pobytu delegacji Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej na Wydziale Architektury Uniwersytetu w Belgradzie w dniach 23.11.-01.12. 2018 roku.

Opracował Prof. Mita Mladenowicz

W ramach trwającego od wielu lat porozumienia o współpracy z Fakultetem Architektury Uniwersytetu Belgradzkiego, w końcu listopada 2018 roku w Belgradzie przebywała grupa profesorów i pracowników Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej.

Powodem przyjazdu była wystawa magisterskich projektów dyplomowych studentów uczelni poznańskiej oraz prac twórczych członków Zakładu Urbanistyki, która stanowiła rewanż i kontynuację zeszłorocznej, takiej samej prezentacji uczelni belgradzkiej w Poznaniu.

Miałem okazję brać udział w obydwu wydarzeniach, które uważam za jak najbardziej udane, co potwierdza sens tego typu współpracy. W Hallu Głównym oraz w Sali Posiedzeń Belgradzkiej uczelni odbyło się uroczyste otwarcie wystawy w obecności dużej liczby profesorów i studentów oraz przedstawiciela Polskiej Ambasady w Serbii. Uczelnia poznańska swoją wystawę w bardzo dobry sposób zaprezentowała program dydaktyczny, który według opinii strony belgradzkiej reprezentuje wysoki poziom.

W następnych dniach odbyły się warsztaty ze studentami uczelni belgradzkiej oraz wykłady wszystkich członków delegacji (Ast, Biskupski, Borowski, Sobczyńska, Graczyk, Marmur) z dyskusją, którą sprowokowały poruszone tematy, najczęściej urbanistyczne.

Wraz ze stroną belgradzką – dziekanem prof. Vladanem Dokiciem, prof. Budą Sudimacem zorganizowaliśmy pokazy najbardziej charakterystycznych przestrzeni publicznych i budynków Belgradu, w tym głównej cerkwi, strefy pieszej, twierdzy Kalamegdan, dzielnicy Zemun. Uczestniczyliśmy w jednodniowym wyjeździe do miejscowości Topola, gdzie znajduje się znana cerkiew Oplenac, wzniesiona przez rodzinę królewską Karadjordjevićów. Wewnątrz znajdują się wszystkie groby dynastii królewskiej, ściany pokryte są wspaniałymi mozaikami i malarstwem o tematyce religijnej.

Ostatniego dnia pobytu, podczas podróży powrotnej do Poznania a w drodze do Budapesztu, gdzie przewidziano nocleg, pojechałem z gośćmi do Nowego Sadu. Jest to jedno z najładniejszych miast Serbii, nieprzypadkowo wybrane na stolicę kultury europejskiej w 2021 roku. Bardzo zadowolony z całego pobytu serdecznie pożegnaliśmy się, wierząc, że dalsza współpraca będzie kontynuowana.

4. Relacja fotograficzna z seminarium w Belgradzie w dniach 23.11.-01.12. 2018 roku.

Opracował Michał Marmur

W dniach 23.11-01.12.2018 r. w ramach współpracy międzynarodowej między Wydziałami Architektury Uniwersytetu w Belgradzie oraz Politechniki Poznańskiej pracownicy Zakładu Urbanistyki IAUiOD WAPP, na zaproszenie dziekana prof. dr. Vladana Dokicia, złożyli wizytę w Belgradzie.

Ugoszczeni na belgradzkim Wydziale Architektury zaprezentowali wystawę prac dyplomowych studentów Politechniki Poznańskiej. Ekspozycja wystawy w holu głównym prezentowała wysoki poziom projektów wykonanych pod pieczę promotorów z Zakładu Urbanistyki. Zabytkowe, klasycyzujące wnętrze było wspaniałym tłem dla ekspozycji.

Składając wizytę, pracownicy Politechniki Poznańskiej spotkali się z pracownikami i studentami serbskiej uczel-

Fot. 1. Wystawa prac dyplomowych studentów PP na korytarzu w holu głównym belgradzkiego Wydziału Architektury

Fot. 2. Wystawa prac dyplomowych studentów PP na korytarzu w holu głównym belgradzkiego Wydziału Architektury

Fot. 4. Wystawa prac dyplomowych studentów PP na korytarzu w holu głównym belgradzkiego Wydziału Architektury

ni. Każdy wygłosił krótką prelekcję dotyczącą obszaru swojej działalności naukowej. Wystawa ukazująca dorobek dyrektora IAUiOD, każdego z pracowników Zakładu Urbanistyki oraz dwojga pracowników z innych dywizji także znalazła się w specjalnie przeznaczonych na seminaria auli. Gospodarze z zainteresowaniem przyjęli prezentowane efekty pracy badawczej oraz dydaktycznej.

Po bloku prelekcji odbyły się warsztaty, na których naukowcy z Belgradu wraz ze studentami zaprosili polskich gości do zapoznania się z efektami ćwiczeń projektowych w dziedzinie planowania przestrzennego, rozwoju zrównoważonego, ekologii, a także projektowania obiektów wysokościowych na terenie Poznania.

Dziekan Wydziału Architektury Uniwersytetu Belgradzkiego prof. dr. Vladan Dokić zaprosił także swoich gości na wyjazd terenowy do miejscowości Topola, aby pokazać charakterystyczne dla Serbii miejsca, m. in. cerkiew królewską oraz tradycyjną królewską winiarnię.

Fot. 3. Wystawa prac dyplomowych studentów PP na korytarzu w holu głównym belgradzkiego Wydziału Architektury

Fot. 5. Prof. Mita Mladenovic przedstawiający reprezentację Wydziału Architektury PP; od lewej: dr hab. P. Biskupski, prof. R. Ast, dr K. Borowski, dr R. Graczyk

Fot. 6. Słuchacze bloku prelekcji przedstawiających dokonania pracowników WAPP

Fot. 7. Kierownik Zakładu Urbanistyki PP – prof. R. Ast prezentujący wystawę plansz z dorobkiem pracowników Zakładu Urbanistyki

Fot. 8. Warsztaty ze studentami, na których zapoznano się z projektami studenckimi dotyczącymi aspektów zrównoważonego rozwoju miast

Fot. 9. Dr Krzysztof Borowski oraz prodziekan Buda Sudimac obsługujący samoobsługową ogólnodostępną drukarkę

Fot. 10. Warsztaty ze studentami projektującymi wieżowiec na skrzyżowaniu ulic Dąbrowskiego oraz Roosevelta w Poznaniu; od prawej: dr hab. P. Biskupski, dr K. Sobczyńska, prodziekan Wydziału Architektury Uniwersytetu Belgradzkiego Budimir Sudimac, prof. R. Ast, dr K. Borowski, dr R. Graczyk, Michał Marmur

Fot. 12. Zwiedzanie Winiarni Królewskiej; od lewej: prodziekan Wydziału Architektury Uniwersytetu Belgradzkiego Budimir Sudimac, prof. R. Ast, dziekan Prof. Vladan Dokić, dr. K. Borowski, dr R. Graczyk, dr K. Sobczyńska, przewodniczka, dr hab. P. Biskupski

Fot. 11. Zwiedzanie cerkwi Oplenac, wzniesionej przez rodzinę królewską Karadjordjevićów; od prawej: dziekan prof. Vladan Dokić, dr. K. Borowski, prodziekan Wydziału Architektury Uniwersytetu Belgradzkiego Budimir Sudimac, dr K. Sobczyńska, prof. R. Ast, dr hab. P. Biskupski, prof. Mita Mladenovic, Michał Marmur

Poznań Jutra

Wystawa prac dyplomowych magisterskich studentów Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej w Urzędzie Miasta Poznania

W dniu 9 listopada 2018 r. w Urzędzie Miasta Poznania przy placu Kolegiackim odbył się wernisaż wystawy najlepszych prac dyplomowych magisterskich i inżynierskich studentów Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej zatytułowanej *Poznań Jutra*. Na wystawie zaprezentowano najlepsze projekty dyplomowe – koncepcje architektoniczne i urba-

nistyczne, których lokalizacje znajdują się w naszym mieście.

Organizatorami wystawy byli: Wydział Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta oraz Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej.

Wystawę otworzyli: przewodniczący Rady Miasta Grzegorz Ganowicz, dyrektor WAIU UMP – Piotr Sobczak, prorektor Politechniki Poznańskiej

– prof. dr hab. inż. Joanna Józefowska oraz dziekan Wydziału Architektury PP – dr hab. inż. arch. Ewa Prusze-wicz-Sipińska, prof. nadzw. PP.

Wśród liczного grona zaproszonych gości znaleźli się m.in.: Andrzej Nowicki, z-ca dyrektora ds. architektury; Katarzyna Podlewska, z-ca dyrektora ds. urbanistyki; Tobiasz Wichnowski, z-ca dyrektora ds. informacji przestrzennej i doradztwa; Piotr Libicki,

pełnomocnik prezydenta Miasta Poznania ds. estetyki miasta; Magdalena Kostecka-Burek, z-ca dyrektora, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków; Andrzej Marszałek, Polski Związek Firm Deweloperskich; Katarzyna Derda, Miejska Pracownia Urbanistyczna; Karol Fiedor, przewodniczący Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów; Łukasz Mikuła, radny i przewodniczący Komisji Polityki Przestrzennej i Rewitalizacji.

W wydarzeniu licznie wzięli udział również przedstawiciele naszego środowiska akademickiego, m.in.: dziekan Wydziału Inżynierii Zarządzania – dr hab. inż. Magdalena Wyrwicka, prof. nadzw. PP; prof. dr hab. inż. Oleg Kapliński, prof. Andrzej Łubowski, dr hab. inż. arch. Anna Januchta-Szostak, prof. nadzw. PP; dr hab. inż. arch. Piotr Marciniak, prof. nadzw. PP; dr hab. Tomasz Matuszewicz, prof. nadzw. PP; dr hab. inż. arch. Sławomir Rosolski, prof. nadzw. PP; dr hab. inż. arch. Jerzy Suchanek, prof. nadzw. PP; dr hab. inż. arch. Agata Bonenberg, dr hab. Hanna Brendel, dr hab. inż. arch. Maciej Janowski, dr hab. inż.

arch. Hanna Michalak, dr hab. Joanna Stefańska, dr hab. inż. arch. Katarzyna Suchocka, dr inż. arch. Agata Gawlak, dr inż. arch. Agnieszka Janowska, dr inż. arch. Tomasz Jastrząb, dr inż. arch. Joanna Kołata, dr inż. arch. Grażyna Kodym-Kozaczko, dr Klaudia Kossakowska-Grygorowicz, dr inż. arch. Mieczysław Kozaczko, dr inż. arch. Marta Pieczara, dr inż. arch. Agnieszka Rumieź, dr inż. arch. Barbara Świt-Jankowska, mgr inż. arch. Ewa Grela, mgr inż. arch. Magda Matuszewska, mgr inż. arch. Izabela

Piklikiewicz-Kęsicka, mgr inż. arch. Piotr Springer, mgr inż. arch. Jędrzej Suhecki.

Wernisaż zwieńczyła debata w Sali Błękitnej Urzędu Miasta, w której zaproszeni goście wzięli aktywny udział. Spotkanie poświęcono tematowi powiązanym z projektowaniem dla miasta, jakością przestrzeni i architektury, a przede wszystkim współpracy różnych środowisk, które mają realny wpływ na kierunki rozwoju Poznania i kształtowanie przestrzeni.

Wydarzenie jest jednym z wielu działań podejmowanych wspólnie przez Urząd Miasta i Politechnikę Poznańską. Współpraca Wydziału Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta oraz Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej ma na celu włączenie uczelni w działania miasta na etapie planowania i programowania inwestycji architektonicznych i urbanistycznych w mieście. Podczas realizacji dyplomu studenci podejmują tematy wskazane przez UMP, nierzadko są to lokalizacje trudne, nieoczywiste, problematyczne dla miasta, wokół których toczy się w mieście dyskusja nad sposobem ich zagospodarowania.

W projektach naszych studentów poddawane są analizie i weryfikacji wstępne założenia dla wskazanych lokalizacji, co może mieć wpływ np. na późniejsze decyzje dotyczące warunków zabudowy, warunków konkursowych czy przetargów na wykonanie projektów dla wskazanych lokalizacji.

Na wystawie zaprezentowano m.in. koncepcje architektoniczne dla: budynków wysokościowych przy placu Andersa, Filharmonii Poznańskiej przy ulicy Skośnej, rozbudowy szpitala pediatrycznego przy ul. Spornej, a także sposoby zagospodarowania terenów nadwarciańskich w mieście.

Zarówno przedstawiciele Urzędu Miasta jak i Wydziału Architektury PP wspólnie deklarują dalsze działania, które włączają pracę studentów Politechniki Poznańskiej, dając możliwość łączenia nauki z praktyką, i stwarzając możliwość prezentacji ich dokonań na tak znakomitym forum.

Poniżej pełna lista prac dyplomowych prezentowanych na wystawie *Poznań Jutra*:

- *Miejska fuzja mieszkaniowa*,
autor: mgr inż. arch. Joanna Bartkiewicz, promotor: dr hab. inż. arch. Hanna Michalak
- *Szpital przy ulicy Spornej w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Nikodem Chojnacki, promotor: dr hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. nadzw. PP
- *Projekt budynku wysokościowego przy ulicy Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Adrian Czarny-Kropiwnicki, promotor: prof. n. dr hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska
- *Projekt szpitala w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Anna Dydak, promotor: hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. nadzw. PP
- *Dom Studencki Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Adrianna Fiącek, promotor: dr inż. arch. Marcin Giedrowicz
- *Koncepcja przestrzennego i ekologicznego zagospodarowania jeziora Rusałka w Poznaniu wraz z przyległymi terenami zielonymi oraz projektem bazy rekreacyjnej*,
autor: mgr inż. arch. Zuzanna Grusznis, promotor: dr inż. arch. Marcin Giedrowicz
- *Budynek Wydziału Architektury w Kampusie Warta*,
autor: mgr inż. arch. Wojciech Halamski, promotor: dr hab. inż. arch. Maciej Janowski
- *Centrum kultury i sztuki w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Marta Jarmusik, promotor: dr inż. arch. Tomasz Jastrzęb
- *Kwatera zabudowy mieszkaniowo-usługowej na terenie Śródko-Południe w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Maciej Jasina, promotor: dr inż. arch. Mieczysław Kozaczko
- *Projekt centrum kongresowego w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Marek Kaja, promotor: dr hab. inż. arch. Jerzy Suchanek, prof. nadzw. PP
- *Projekt zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej CO-HOUSING "DESIGN COMMUNITY"*,
autor: mgr inż. arch. Agnieszka Kasprzak, promotor: dr inż. arch. Agnieszka Janowska
- *Rozbudowa Uniwersytetu Artystycznego i Galeria Sztuki Współczesnej w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Tomasz Kierończyk, promotor: mgr inż. arch. Jerzy Gurawski
- *Kompleks mieszkalno-leczniczy dla Seniorów przy ulicy Spornej w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Kaia Korpa, promotor: dr hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. nadzw. PP
- *Kompleks sportów motorowych "Tor Poznań"*,
autor: mgr inż. arch. Wojciech Kowalczyk, promotor: dr hab. inż. arch. Hanna Michalak
- *Energooszczędne centrum edukacyjne dla najmłodszych*,
autor: mgr inż. arch. Kinga Kowalczyk, promotor: dr hab. inż. arch. Sławomir Rosolski, prof. nadzw. PP
- *Półwysep Chwaliszewski*,
autor: mgr inż. arch. Aleksandra Krawczyk, promotor: prof. n. dr hab. inż. arch. Marian Fikus
- *Modernizacja budynku Starej Spalarni przy ul. Wilczak 20 w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Weronika Lal, promotor: dr inż. arch. Joanna Kaszuba
- *Zespół zabudowy usługowej - obszary A, B, C, D, ul. Łacina - ul. Pleszewska*,

autor: mgr inż. arch. Roksana Malinowska, promotor: dr inż. arch. Piotr Zierke

- *Ośrodek rehabilitacyjny*,
autor: mgr inż. arch. Magda Matuszewska, promotor: dr hab. inż. arch. Ewa Pruszczyk-Sipińska, prof. nadzw. PP

- *Projekt siedziby fundacji "Familiiny Poznań"*,
autor: mgr inż. arch. Marta Mazur, promotor: dr inż. arch. Adam Siniński

- *Galeria Sztuki Współczesnej przy ul. Działowej w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Wiktor Milaszewski, promotor: dr hab. inż. arch. Adam Nadolny

- *Centrum Uniwersytecki Park Historii Ziemi*,
autor: mgr inż. arch. Kamil Milikiewicz, promotor: dr hab. inż. arch. Katarzyna Słuchocka

- *Projekt pt. Centrum sportowo-widowiskowe w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Piotr Misiorny, promotor: dr inż. arch. Tomasz Jastrząb

- *Budynek wysokościowy mieszkalno-usługowy przy Alei Niepodległości w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Dawid Nawrocki, promotor: dr hab. inż. arch. Maciej Janowski

- *Projekt szpitala pediatrycznego przy ul. Spornej w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Jagoda Nowakowska, promotor: dr inż. arch. Agata Gawlak

- *Kościół w przestrzeni miejskiej*

- autor: mgr inż. arch. Daria Olejniczak, promotor: dr hab. inż. arch. Stanisław Sipiński
- *Dialog między sacrum i profanum. Reinterpretacja i adaptacja Kościoła Św. Trójcy na potrzeby nowej funkcji*,
autor: mgr inż. arch. Filip Osiński, promotor: prof. n. dr hab. inż. arch. Piotr Marciniak
 - *Muzeum Sztuki Współczesnej w Poznaniu przy ul. Panny Marii*,
autor: mgr inż. arch. Jakub Palkos, promotor: dr hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. nadzw. PP
 - *Ogród – Jeżyce*,
autor: mgr inż. arch. Janusz Patalas-Poślednicki, promotor: prof. n. dr hab. inż. arch. Anna Januchta-Szostak
 - *Zespół zabudowy mieszkalno-apartamentowej dla osób chorych i starszych*,
autor: mgr inż. arch. Dominika Piasecka, promotor: dr hab. inż. arch. Stanisław Sipiński, prof. UAP
 - *Adaptacja i rozbudowa młynu "Hermanka" na Wildzie w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Maria Pietrenko, promotor: dr inż. arch. Mieczysław Kozaczko
 - *Dom muzyki i sztuki*,
autor: mgr inż. arch. Lidia Rajewska, promotor: dr hab. inż. arch. Hanna Michalak
 - *Budynek Wydziału Architektury w Kampusie Warta*,
autor: mgr inż. arch. Sebastian Rozemberg, promotor: dr hab. inż. arch. Katarzyna Słuchocka
 - *Rewitalizacja placów targowych w Poznaniu wraz z projektem koncepcyjnym obiektu handlowo-usługowego przy placu Rynek Wildecki*,
autor: mgr inż. arch. Wojciech Spaleniak, promotor: dr inż. arch. Marcin Giedrowicz
 - *Projekt Filharmonii w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Bartosz Stanek, promotor: dr hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. nadzw. PP
 - *Kompleks obiektów zamieszkania studenckiego; lokalizacja: ul. Panny Marii, Poznań*,
autor: mgr inż. arch. Aleksandra Strelczuk, promotor: dr inż. arch. Tomasz Jastrząb
 - *Budynek wysoki w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Wojciech Swarowski, promotor: dr hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. nadzw. PP
 - *Baza Naukowa oraz Centrum Edukacji Przyrodniczej w Ogrodzie Botanicznym w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Jakub Szeszycki, promotor: dr inż. arch. Borys Siewczyński
 - *Mały szpital pediatryczny przy ul. Spornej w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Paulina Szuba, promotor: dr hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. nadzw. PP
 - *Zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - obszar ul. Czechosłowackiej, Przełęcz*,
autor: mgr inż. arch. Alicja Szymaniak, promotor: dr hab. inż. arch. Maciej Janowski
 - *Platforma energooszczędna zamieszkania zbiorowego*,
autor: mgr inż. arch. Michał Śpiewak, promotor: prof. n. dr hab. inż. arch. Sławomir Rosolski
 - *Zespół zabudowy usługowej - obszary A, B, C, D, ul. Łacina /ul. Pleszewska*,
autor: mgr inż. arch. Wiktor Wika, promotor: prof. dr hab. inż. arch. Wojciech Bonenberg
 - *Zespół turystyczno-rekreacyjny. Poznań ul. Abpa Dymka*,
autor: mgr inż. arch. Ewelina Worsa-Zajęc, promotor: dr hab. inż. arch. Maciej Janowski
 - *Półwysep Garbary - strategia rozwoju terenów Warty w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Monika Woźniak, promotor: dr inż. arch. Krzysztof Borowski
 - *Budynek wysokościowy w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Mikołaj Zajda, promotor: dr hab. inż. arch. Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. nadzw. PP
 - *Interaktywne centrum społeczne na Jeżycach w Poznaniu*,
autor: mgr inż. arch. Kinga Zakościelna, promotor: dr inż. arch. Waldemar Szeszuła
 - *Centrum aktywności gospodarczej Poznań – Rataje*,
autor: mgr inż. arch. Jędrzej Zep, promotor: dr inż. arch. Mieczysław Kozaczko
- dr hab. inż. arch.
Ewa Pruszevicz-Sipińska, prof. PP
dr inż. arch. Agata Gawlak

Dwie opcje – jedna przestrzeń

Mimo powszechnie panującej w malarstwie abstrakcyjności prace profesora A. M. Łubowskiego wzbudzają zainteresowanie widzów i skłaniają do bardziej ogólnych refleksji na temat kierunku rozwoju sztuki współczesnej. Seria *Okna* wręcz hipnotyzuje oko za pomocą znanego z codzienności motywu otwartych, uchylonych okien czy przeszkłonych drzwi. Z głębi ciemnych pomieszczeń, w których się znajdujemy, wciąga nas krystalicznie czysta, rozświetlona przestrzeń spokojnych pejzaży. Nie są one specjalnie wyszukane. To zwykłe widoki miejskiej ulicy, rozległego podwórza, czy fragmenty budynków widzianych na tle nieba. Przestrzeń i światło. Ponadto odbijające się w czystych szybach pejzaże multiplikują doznania przestrzenne. To opowieść o tęsknocie za dobrym, pięknym światem; raczej takim, który egzystuje w pamięci i wspomnieniach; albo takim, który chcielibyśmy widzieć jako czysty, bez mankamentów czy przypadkowych, szpecących elementów. Konwencja malarska ujmuje nas fotograficzną precyzją. Ciemne wnętrza namalowane są szlachetną, wzbogaconą kolorami czernią. Brzmienie tej czerni można odczuć jedynie na żywo, reprodukcje niestety ją niszczą. Aksamitne, mroczne wnętrza ożywione są w poszczególnych obrazach sylwe-

W ostatnim czasie odbyły się dwie wystawy malarstwa Profesora Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej, Andrzeja Macieja Łubowskiego prezentujące prace z ostatnich dziesięciu lat. Pierwsza miała miejsce w listopadzie 2018 roku w znanej poznańskiej galerii U Jezuitów, druga odbyła się w styczniu 2019 roku w Galerii MBWA w Lesznie, głównej galerii miasta. Artysta zdecydował się zestawić prace z dwóch niezależnych cykli, których głównym tematem jest przestrzeń ukazana w odmienny sposób. Na ekspozycje składały się obrazy olejne na płótnie z cyklu „Okna” oraz trójwymiarowe obrazy-objekty zatytułowane „Presje. Twórczość Łubowskiego charakteryzuje się interpretacją świata widzialnego z precyzją fotograficzną i jest kontynuacją nurtu hiperrealizmu, który zrodził się około 1965 roku w Stanach Zjednoczonych.

tami postaci ukazanych w kontrze. Zatrzymują się od niechcenia przy oknie, albo któraś z nich czyści właśnie okno. Pozostają nieświadome, że na nie patrzymy, że przypatrujemy się im zza ich pleców; uczestniczymy w ich intymnej codzienności. Rozpoznać tu można sylwetki bliskich artysty i samego autora. Ważniejsze jest w obrazach to, co widzi się za

oknem, niż sylwety i krypto autoportrety. Taki zabieg, stosowany choćby w romantycznym malarstwie Caspara D. Friedricha, pozwala odbiorcy utożsamić się z bohaterami obrazu, widzieć roztaczający się widok jego oczami i jednocześnie uznawać go za swój własny. Łubowski otwiera okno sztuki, wpuszcza trochę świeżego powietrza do wnętrza obrazu,

Przy drzwiach I, 120 x 100 cm, olej płótno, 2016

do malarstwa w ogóle. W tej gęstej czerni czujemy się jak u siebie, trochę ciasno, trochę duszno. Gdy otwierają się okna, w piersi wzbiera oddech. Efekt silnego kontrastu jasnej partii obrazu z ciemnym obrzeżem dopełniany jest sugestią lekkiego powiewu i świeżości powietrza płynącego z obrazu do wnętrza galerii. Obrazy te wzbudzają pozawizualne, subtelne doznania sensualne.

Profesor Łubowski oprócz wiernego oddania iluzji przestrzeni na płótnie przykładą dużą wagę do sposobu kształtowania poszczególnych elementów przedstawienia malarskiego; poszukuje adekwatnej tektoniki i morfologii dla każdej plamy. Ważny jest dla niego fizyczny aspekt malar-

stwa, technika i wyływający z niej sposób opracowania powierzchni płótna. Ma on poczucie przedmiotowości i abstrakcyjności obrazu pomimo fotorealistycznej formy.

Potwierdzeniem tego są malowane obiekty zatytułowane *Presje*. Są to wielkoformatowe obrazy, których powierzchnia jest wielokrotnie załamana w pionie lub w poziomie. Obrazy-obiekty ukazują przeskalowane autoportrety, na których dłonie deformują twarz autora. Załamania powierzchni płótna potęgują przestrzenność wizji, tworzą efekt trójwymiarowości. Przestrzeń malowana wydobywa się z obrazów, wciska się w realną przestrzeń pomieszczenia galleryjnego.

W katalogu do wystawy Autor mówi: *Obrazy malarskie są także przedmiotami i kierowany taką myślą, użyłem je, tworząc z nich obiekty mogące anektować przestrzeń rzeczywistą*. Dalej zdradza, że w serii obrazów *Okna* zainteresowany jest iluzyjną przestrzenią idącą do wnętrza obrazu uzyskaną poprzez skonstrastowanie ciemnego wnętrza ze świetlistym pejzażem, a w cyklu *Presje*, przestrzeń jest uaktywniona na zewnątrz ku widzowi. Utrzymane w monochromatycznych zestawieniach, bogate, cierpliwie nawarstwiane plamy czerwieni dają silne wrażenie reliefu. Te jakby rzeźbione, monstrialne twarze są

A.M., Łubowski, fragment wystawy, Dwie opcje, Galeria U Jezuitów, Poznań, 2018 r.

Okno IV, 120 x 100 cm, olej, płótno, 2016

bardzo bliskie widzowi. Wielokrotne załamania powierzchni obrazów stapiają się z elementami malowanego ciała. Możemy wręcz zagłębić się w poszczególne zmarszczki i fałdy skóry. Presja jest odczuwalna fizycznie, wręcz egzystencjalnie.

Szybko uświadamiamy tu swoje prywatne doznania presji jakie płyną ze strony rzeczywistości na naszą duszę czy psychikę. Artysta użył zabiegów plastycznych, by dosadnie przekazać prawdę o prawach rzeczywistości.

Oba cykle obrazów, pomimo odrębnych tematów i form, zestawione ze sobą na jednej ekspozycji dopełniają swych znaczeń, wpisując się w odwieczną grę malarstwa z przestrzenią wewnętrzną obrazu, a jego otoczeniem.

Artystyczne doświadczenie profesora Łubowskiego ukazuje, że malarstwo może być sztuką aranżowania przestrzeni. Okazuje się, że sztuka, a nawet tradycyjnie rozumiane malarstwo może programowo wpisywać się w zakres zagadnień dotyczących przestrzeni architektonicznej badanej na Wydziale Architektury naszej Politechniki. Sztuka i Architektura – to dwie opcje, ale jedna, wspólna przestrzeń. Interesującym kontekstem tych dwóch wystaw jest ukazanie uniwersalności języka sztuki i jej interdyscyplinarności, która może być ciekawą inspiracją do poszukiwań na polu nauk technicznych. W tym przypadku dla zapracowanego naukowca może być również wytchnieniem. Niech ta skromna refleksja o twórczości profesora A. M. Łubowskiego będzie zachętą do fizycznego, osobistego obcowania z jego malarstwem.

dr sztuki Piotr P. Drozdowicz
adiunkt katedry KRMR i SW WAPP

ANDRZEJ MACIEJ ŁUBOWSKI

Urodził się w 1946 r. w Poznaniu – artysta malarz, profesor sztuk plastycznych, animator życia artystycznego, dyrektor Galerii u Jezuitów w Poznaniu (2008–2012) działacz Związku Polskich Artystów Plastyków, pedagog zaangażowany na stanowisku profesora zwyczajnego w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu w latach: 2006–2015 oraz w Wyższej Szkole Artystycznej w Warszawie. Od 2015 r. profesor na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej. Laureat Medalu Zasłużony Kulturze *Gloria Artis* (2010 r.).

Prace w muzeach i innych zbiorach państwowych oraz prywatnych w Polsce i za granicą, m.in. w Kolekcji Sztuki XX i XXI łódzkiego Muzeum Sztuki.

Salonik kulturalny

– remanent za rok 2018

Na naszych łamach odnotowano zaledwie dwa wydarzenia kulturalne, jakie na Politechnice Poznańskiej miały miejsce w minionym roku, mianowicie koncert uczniów Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej im. M. Karłowicza („To idzie młodość”, edycja 202, str. 39-41) oraz – w postaci relacji fotograficznej (w numerze 199) – recital Piotra Machalicy. A przecież było ich więcej i na pewno nie-jeden z uczestników tych imprez będzie do nich wracał. Aby te wspomnienia utrwalić, poniżej dokonujemy ich – siłą rzeczy pobieżnego – przeglądu.

Piotr Machalica
w Politechnice Poznańskiej

Przypominamy cztery imprezy, których dominantę stanowiła – jakżeby miało być inaczej w roku 100-lecia odzyskania niepodległości – polskość; wspominamy więc recitale *Mój ulubiony Młynarski* i *Piosenka jest kobietą*, koncert *Nie rzucim ziemi* i spektakl *Mędrole*. Koncert grupy el Salsero, będący ostatnim z wielkich wydarzeń kulturalnych roku 2018 w Politechnice Poznań-

skiej, przypomnimy w następnym wydaniu Głosu Politechniki.

2018-01-20:
„Mój ulubiony Młynarski”
– recital Piotra Machalicy

O Agnieszce Osieckiej (1936-97), Jonaszu Kofcie (1942-98), Jeremim Przyborze (1915-2004) i Wojciechu Młynarskim (1941-2017) powiada się, że stanowią wielką czwórkę au-

torów powojennej polskiej piosenki. Sam Młynarski mówił o sobie, że jest jedynie tekściarzem. A gdy ktoś się doń zwracał per „mistrzu”, replikował: *Proszę tak do mnie nie mówić. Ja się jeszcze rozwinę*. W filmie *Młynarski. Piosenka finałowa* (reż. Alicja Albrecht, 2017) jego córka Agata wspomina, że na pytanie, jak to możliwe, iż człowiek szorstki w domu rodzinnym i podlegający skrajnej huśtawce nastrojów (już

w latach 80-tych zmagał się z chorobą dwubiegunową, co było ukrywane przed dziećmi) bywa tak ujmujący i delikatny w swych utworach, odpowiadał: *Poezja jest czymś, co fruwa niezależnie od człowieka*.

Wojciech Młynarski napisał ponad 3500 tekstów. Pierwsze powstały dla klubu studenckiego Hybrydy i tam je prezentował (m.in. *Ludzie to kupią, byle na chama, byle głośno, byle głupio*, 1963). Wiele z nich wykonywał sam. Pierwsze wyróżnienia przyniosły mu w 1963 roku w Opolu (tu nagrodzono go ponad 20 razy) *Pożegnanie szansonistki* (muz. Roman Orłow – kuzyn Młynarskiego) i *Ulica Żabia* (muz. W. Młynarski), zaś pierwsze nagrody otrzymał w 1964 roku za piosenki *Z kim tak ci będzie źle jak ze mną* (wyk. Kalina Jędrusiak, II nagroda) i *Spalona ziemia*, którą wykonał sam (muzykę do obu skomponował R. Orłow). Rok później nagrodzono kolejne utwory: *Świątowe życie* (muz. Tadeusz Prejzner) i *Polska miłość* (muz. Władysław Gulgowski, wyk. Hanna Skarżanka). Potem dołączyły do nich takie przeboje jak: nawiązująca do przeboju *Dimanche à Orly* (Gilbert Bécaud, Pierre Delanoë, 1963) *Niedziela na Głównym* (muz. Jacek Szczygieł, 1966); *Och, ty w życiu i Jesteśmy na wczasach* (muzykę do obu złożył Janusz Sent); *W co się bawić* (muz. Jerzy Wasowski); *Kartoflanka* (muz. R. Orłow) i *Żniwna dziewczyna* (muz. Jerzy Abratowicz). Wszystkie te utwory ukazały się na pierwszym longplayu

Wojciech Młynarski śpiewa swoje piosenki – pierwszy longplay Młynarskiego, wydany przez Polskie Nagrania Muza w 1967 roku

Wojciech Młynarski śpiewa swoje piosenki (Polskie Nagrania „Muza”, 1967). Na V KFPP w Opolu (1967) święcił triumf podwójny: *Jesteśmy na wczasach* otrzymało nagrodę Ministra Kultury i Sztuki, zaś *Po prostu jestem* (muz. Adam Sławiński, wyk. Dana Lerska) – przewodniczącego Komitetu ds. Radia i Telewizji. W 1988 r. wspólnie z Jerzym Derflem odebrał laur „Solidarności” za program *Róbmy swoje*. Kazimierz Rudzki, usłyszawszy *Niedzielę na Głównym*, zwrócił się doń (wspominając kilka słów po francusku, jakie znalazły się w tekście piosenki): *Proszę pana, pan ma wystarczająco dobry akcent francuski, żeby samemu po polsku śpiewać. Powodzenia!*

Wymienione wyżej piosenki wystarczyły, by osiągnąć sukces, a przecież stanowią one zaledwie ułamek twórczości Młynarskiego. W 1981 roku został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, a sześć lat później Minister

Kultury i Sztuki nagrodił go za całokształt twórczości. W 2008 r. na 45. Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu wręczono mu Grand Prix. Ponadto otrzymał od Polskiego Radia statuetkę Diamentowego Mikrofonu, a Fundacja Kultury Polskiej przyznała mu – za „pełną niezwykłych walorów śpiewającą twórczość, kreującą estetyczną i etyczną wrażliwość kilku pokoleń Polaków” – nagrodę Złotego Berła w wysokości 110 000 złotych. Teksty Młynarskiego pojawiły się w niezliczonych interpretacjach, ukazało się kilka albumów tylko z nimi – wśród nich *Młynarski śpiewany przez przyjaciół* (1986), *Młynarski* (Raz Dwa Trzy, 2007), *SpokoSpoko Młynarski jazzowo* (Kwartet Rampa, 2009), *Rebeka nie zejdzie dziś na kolację* (Młynarski plays Młynarski, 2010; wykonawcą jest grupa, której liderem jest Jan, syn Wojciecha), *Moje podróże* (Michał Bajor, 2013), *Ten ton – piosenki Wojciecha Młynarskiego* (różni wykonawcy, 2016), *Maleńczuk gra Młynarskiego* (Maciej Maleńczuk, 2017), na wielu innych zamieszczono nawet po kilka utworów z jego tekstami (takim jest jeden z mych ulubionych albumów – wydany w 1993 roku *Dziennik mej podróży* zespołu Bemibek, zapisane na nim: piosenka tytułowa, *Samba spoko*, *Powrotna bossa nova*, *Już cię nie kocham* i *Jeżeli masz szaleństwa choć łut* – to kompozycje Aleksandra Bema). Kolejnym tego typu wydawnictwem będzie *Mój ulubiony Młynarski* – tak przynajmniej zapowiada Piotr Machalica¹¹. Od pewnego czasu daje on w całej Polsce tak

¹¹ Piotr Machalica urodził się w 1955 w Pszczynie, ukończył warszawską PWST, obecnie występuje w Teatrze Powszechnym w Warszawie, jest dyrektorem artystycznym Teatru im. Adama Mickiewicza w Częstochowie. Wśród ról, jakie grał, znajdują się: ksiądz Piotr Wawrzyniak w serialu *Najdłuższa wojna współczesnej Europy* (1981, reż. Jerzy Sztwiertnia); reżyser w filmie *Anioł w szafie* (1981, reż. Stanisław Różewicz); Maurycy w *Biesach/Les possédés wg Fiodora Dostojewskiego* (1988, reż. Andrzej Wajda); kardiolog w *Dekalogu I* (1988, reż. Krzysztof Kieślowski); generał Henryk Kowalczyk w filmach reżyserii Jacka Bromskiego *Kuchnia polska* (1991) i w koprodukcji polsko-belgijsko-angielskiej *1968. Szczęśliwego Nowego Roku* (1992); Dionizy w serialu *Rodzina Złotopolskich* (1997-2004). Na XXIII Krajowym Festiwalu Piosenki w Opolu (1986); otrzymał nagrodę główną w kategorii Interpretacje za wykonanie *Piosenki piosenki pokojowego* (muz. i słowa: Stanisław Klawe). Wydał płyty - *Portret muzyczny: Brassens i Okudźawa* (2002), *Moje chmury płyną nisko* (2012) i *Piskownica* (2015). W występie w PP towarzyszyli mu Michał Walczak i Krzysztof Niedźwiecki (gitary) oraz Paweł Surma (trąbka, akordeon).

zatytułowane recitale; wraz z muzykami przedstawia własną interpretację utworów z repertuaru Wojciecha Młynarskiego, składając mu hołd, a zarazem serwując wyborną ucztę wielbicielom talentu znakomitego tekściarza, wykonawcy i satyryka. Na zaproszenie JM Rektora PP Piotr Machalica 20 stycznia 2018 roku zaprezentował swój program społeczności naszej uczelni w ramach cyklu koncertów noworocznych (w latach poprzednich dali takowe Krzysztof Krawczyk, Zbigniew Wodecki, Jacek Wójcicki, Artur Andrus).

Machalica otworzył występ zdecydowanie, mocną zapowiedzią *Taka piosenka, taka ballada, co byle czego nie opowiada* (muz. Adam Skorupka). Ten utwór, podobnie jak kolejne: *Nie ma jak u mamy* (muz. Panajotis Bojadżijew) oraz dwie kompozycje Janusza Senta – mianowicie *Bynajmniej* i *Daj des: Daj Desdemono kłótniom tym spokój* – Młynarski nagrał na longplayu *Szajba* (1980). Machalica naprawdę udanie zinterpretował jeszcze dwie inne kompozycje Senta – wyżej wspomniane *Jesteśmy na wczasach* i *Dziewczyny, bądźcie dla nas dobre na wiosnę* (1967). Publiczność wypełniająca Aulę Magna owacjami nagrodziła żywiołowe *Tango desperado* (muz. Andrzej Żyliš) i *Blue tango* (ten utwór napisał i wyłansował w 1979 roku Paolo Conte). Aktor z zacięciem wygłosił monolog *Inteligentna wymiana myśli*, limeryk *Mnóstwo okazji, co tak atrakcyjne są* oraz wiersze *Smutne miasteczko* i *Zdzichu*.

Wśród piosenek, jakie wybrał Machalica, znalazły się także: opowieść o leszczynie²⁾ – *Moje ulubione drzewo* (m. Jerzy Derfel), utwory liryczne: *Najpiękniejszy list miłosny* (m. Jerzy Wasowski), *Dobranoc panu, panie Bzowski*³⁾ (m. Jerzy Derfel), refleksje nad życiem – *Idź swoją drogą* (przebój ten, *Comme d'habitude*, skomponowali Claude François i Jacques Revaud, w 1967 wyłansował go Claude François, przebojem światowym uczynił go – w 1969 jako *My way* – Frank Sinatra), *Testament* (*Le testament*, m. Georges Brassens, 1956). Między innymi za popularyzację piosenki francuskojęzycznej Wojciech Młynarski został odznaczony francuskim Orderem Sztuki i Literatury w randze kawalera (10 marca 2017 r.); zaś za zasługi dla kultury polskiej otrzymał m.in. Krzyż Oficerski (w 2000) i Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (2011) oraz Złoty Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (w 2007).

Pięknie przemyślany, świetnie zaśpiewany koncert Piotr Machalica zakończył wciąż aktualnym wezwaniem *Róbmy swoje* (m. Jerzy Wasowski), które Młynarski po raz pierwszy puścił w eter w 1986⁴⁾. Machalica przygotowywał recital od dawna, nawet zachęcany przez mistrza; niestety wyniku tych przygotowań nie zdążył mu przedstawić. Sam Młynarski w wywiadzie jakiego udzielił Wyborczej w 2015 roku pytany o piosenkę, która najbardziej oddaje obecny stan jego ducha, powiedział: *Jest taka pio-*

senka dość dla mnie ważna – „W szkole wolności”, o tym, czemu ta wolność taka trudna. I druga, którą szczególnie lubię, a która jest głosem wspólnym tych, którym zależy na inteligencji – „Nie wycofuj się”. Ostatnio często wracam do właściwie jedyne go utworu lirycznego, jaki napisałem z panem Jerzym Wasowskim – „Gram o wszystkim”; Ewa Bem to śpiewała.

Tych dwóch piosenek Machalica nie włączył do swego recitalu, podobnie jak wielu innych, spośród których pozwolę sobie wymienić: *Wszystko mi mówi, że mnie ktoś pokochał* (muz. Andrzej Zieliński, 1968), *Poranne łzy* (muz. Zbigniew Jaremkowski) oraz *Och, życie, kocham cię nad życie* (muz. W. Korcz) z repertuaru Krystyny Prońko (1980) i Edyty Geppert (1987), *Ogrzej mnie* (muz. W. Korcz, śpiewa Michał Bajor, 1990), wyżej wspomniane 4 piosenki zespołu Bemibek, a także – z CD *Atramentowa* (2015) Stanisławy Celińskiej – *Czerń i biel* oraz *Drzwi odemknij*⁵⁾. Jasne, że nie sposób wyśpiewać całego Młynarskiego. Piotr Machalica wybrane przez siebie utwory zinterpretował perfekcyjnie, silnym głosem, z dużą swobodą, a zarazem nie odstępując od ugruntowanych już standardów ich wykonania (i to stwierdzenie wcale nie przeczy temu, że wiele piosenek wybrzmiało w jego interpretacji nawet lepiej niż w wykonaniu samego Młynarskiego). Z niecierpliwością czekam na zapowiedzianą płytę, wierząc, iż jej tytuł (przypo-

²⁾ W 2007 roku ukazała się książka *Moje ulubione drzewo, czyli Młynarski obowiązkowo*, w którym Młynarski zamieścił swoje utwory.

³⁾ Utwór włączony do serialu *5 dni z życia emeryta* (1984, reż. Edward Dziwoński).

⁴⁾ Zawołanie *Róbmy swoje* cytowali i generał Jaruzelski i Lech Wałęsa, co sam Młynarski skomentował, stwierdzając, że to samo mówione przez różnych ludzi nie znaczy to samo. O formie literackiej, jaką uprawiał, rzekł: *Piosenka to jest taki drobny twór, który może sprowokować do myślenia, ale nie jest niestety w stanie go zastąpić*. Obie te wypowiedzi zarejestrowano w 2014 roku podczas wywiadu stanowiącego kanwę wyżej wymienionego filmu.

⁵⁾ Muzykę do obu skomponował Maciej Muraszko, przy czym *Drzwi odemknij* to jedyna piosenka na tym krążku, do której najpierw powstała muzyka, a potem tekst – Młynarski stworzył go w zaledwie trzy dni; szybciej napisał słowa do kompozycji *Wszystko mi mówi* – w zaledwie 30 minut, gdy Skaldowie tak sprawnie nagrali przygotowane utwory, że mogli w nim pozostać jeszcze półtorej godziny.

Magdalena Howorska i Jacek Sz waj [fot. A. Marlewski]

mnijmy: *Mój ulubiony Młynarski*) będzie tożsamy ze zdaniem, jakie będę o niej miał.

2018-03-15:

„Piosenka jest kobietą”

– recital Magdaleny Howorskiej

Spotkanie o powyższym tytule, zorganizowane w serii Salonik kulturalny, wypełniła swoimi interpretacjami znana nie tylko politechnicznej publiczności Magdalena Howorska. Wykonała m.in. łagodny *La valse du mal* (muz. J. „Duduś” Matuszkiewicz, sł. W. Młynarski; jest to ostatni utwór, który – w 1981 roku – nagrała Kalina Jędrusik); jazzowo zinterpretowała surrealistyczną *Kokainę* (muz. A. Kurylewicz, sł. A. Osiecka) i szlagier Violetty Villas z 1964 roku *Przyjdzie na to czas* (muz. W. Szpilman, sł. K. Winkler); w konwencji bossa-novy zaśpiewała *Małe kino* (muz. W. Szpilman, sł. L. Star-ski) z repertuaru Mieczysława Fogga. W *Eurydykach tańczących* (muz. K. Gärtner, sł. E. Rzemieniecka i A.

Wojciechowski) poważyla się – jak sama zapowiedziała – sprostać ideałowi, jakim pozostaje wykonanie Anny German (1964). Swoją ulubioną utwór, mianowicie *Ja dla pana czasu nie mam* (muz. J. Wasowski, sł. J. Przybora), spopularyzowany 20 lat temu przez Hannę Banaszak, Howorska zadedykowała JM Rektorowi. Z przebojem Michała Bajora z 1990 roku *Ogrzej mnie* (muz. W. Korcz, sł. W. Młynarski) postąpiła

jeszcze odważniej: wykonała go bodaj jako pierwsza kobieta; co więcej, całość wzbogacił brawurowo akompaniujący jej Jacek Sz waj, wyczarowując na fortepianie niebanalne synkopy. Ostatnim punktem recitalu był *Deszcz (I tak się trudno rozstać ...)*, muz. W. Szpilman, sł. K. I. Gałczyński. Jest to jedna z najczęściej interpretowanych polskich piosenek – wykonywali ją m.in. Rena Rolska (1961), Irena Santor (1972), Ewa Bem (1982), Robert Janowski i Beata Kozidrak (2009), Magda Umer (2013), Anna Maria Jopek – solo, tylko przy akompaniamencie gitarowym Marka Napiórkowskiego (2009) oraz w duecie z Markiem Jackowskim (2013; tę wersję nagrano na jego trzecim albumie ukończonym trzy dni przed śmiercią muzyka).

2018-05-28:

„Nie rzucim ziemi”

– koncert na 100-lecie odzyskania niepodległości

Na koncercie zorganizowanym 28 maja 2018 r. w Aula Magna w ramach cyklu *Salonik kulturalny* i poprzedzonym wręczeniem złotych, srebrnych i brązowych Krzyży Zasługi

Koncert Nie rzucim ziemi [fot. A. Marlewski]

oraz medali za długoletnią służbę, wystąpili Orkiestra Reprezentacyjna Sił Powietrznych pod dyktando mjr. Pawła Joksa oraz Zespół Tańca Ludowego Politechniki Poznańskiej „Poligrodzianie” pod dyktando Marzenny Biegały-Howorskiej. W ten sposób pięknie i podniosłe Politechnika uhonorowała setną rocznicę odzyskania niepodległości. Zobaczyliśmy kosynierów i żołnierzy Księstwa Warszawskiego, usłyszeliśmy m.in. wykonaną *a capella Bogurodzicę, Ostatniego mazura i Rotę*, całość zaś dopełniło symfoniczne *Preludium Polonia* oparte na melodii *Mazurka Dąbrowskiego* (autorem preludium jest Edward Elgar).

Bogurodzica – tekst z 1408 roku przechowywany w Bibliotece Jagiellońskiej

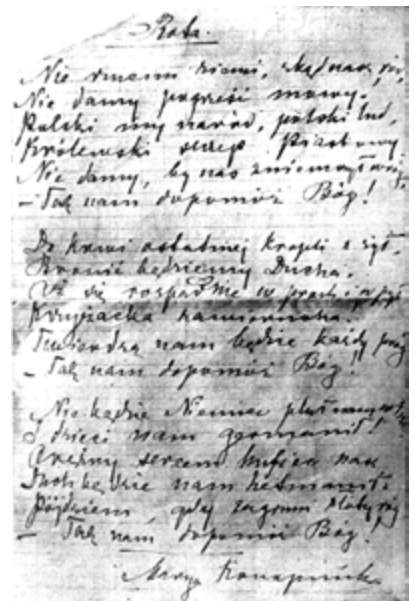
Pieśń *Bogurodzica* *dziewica* powstała najprawdopodobniej na przełomie wieków XIII i XIV – jest najstarszą polską pieśnią religijną i najstarszym, zachowanym wraz z melodią, polskim tekstem poetyckim. Pierwszy zapis obejmujący dwie strofy i opatrzony od razu nutami, znajduje się na tylnej wkładce zbioru kazań łacińskich – *Sermones de tempore et de sanctis*, jaki w 1407 roku skopiował

Maciej z Grochowa, wikary w Kcyni (na Pałukach); wtedy pisano *Bogu rodzica* (rozłącznie). Tekst znalazł w 1877 roku w Bibliotece Jagiellońskiej jej kustosz – dr Wł. I. Wiślicki. Uznaje się, iż bibliotekę założono wraz z Uniwersytetem Jagielloński, a więc w 1364 roku (uczelnię tę utworzył – jako studium generale – Kazimierz III Wielki, od 1400 funkcjonowała jako *Academia Cracoviensis*, obecną nazwę nosi od 1817 roku). Właśnie w niej przechowywane jest tę książeczkę z kazaniami, tam także znajduje się drugi najstarszy zapis – zamieszczony w kodeksie *Decisiones rote Wilhelmi Horborg* z 1408 roku. Od połowy XV wieku do oryginału dopisywano kolejne strofy. Pierwszy tekst drukowany *Bogurodzicy* ukazał się w 1506 roku jako załącznik do *Commune Incliti Poloniae regni privilegium constitutionum et indultuum publicitus decretorum approbatorumque* – Statutów Jana Łaskiego (z błędną informacją, iż jej autorem jest św. Wojciech).

Bogurodzica szybko stała się pieśnią bojową rycerstwa polskiego; śpiewano ją m.in. przed bitwą pod Grunwaldem (1410, co odnotował Długosz, określając ją jako *patrium carmen* – pieśń ojczystą), podczas koronacji Władysława Warneńczyka (1434 r.) i podczas bitwy pod Warną (1444 r.). W średniowiecznej Europie dość rozpowszechnione były kierlesze (słowo kierlesz, będące zniekształceniem wezwania 'kyrie eleison', oznacza pieśń religijną śpiewaną po łacinie) i takowe śpiewano także w Polsce. Latopis ruski podaje, że w roku 1248 Polacy, stając do bitwy, śpiewali kierlesz; Aleksander Wilkoń głosi, że był to ten kierlesz, którego „polską edycją” jest *Bogurodzica*. Jego melodię zapisali benedyk-

tyni i z ich klasztoru w Sankt Gallen (północno-wschodnia Szwajcaria) trafiła ona nad Wartę i Wisłę; nowym, polskim tekstem opatrzył ją nieznan autor (być może był to misjonarz z kręgu św. Wojciecha, który przybył nawracać pogan).

Skoczny *Ostatni mazur* (*Jeszcze jeden mazur dzisiaj nim poranek świta...*) jest opartą na motywach ludowych kompozycją Fabiana Tymolskiego (choć napisał około dwustu tańców – polek, polonezów, marszów, mazurów, krakowiaków, kołomyjek i walców, to jest to jedyna z jego pieśni, która przetrwała do naszych czasów). Uważa się, iż słowa napisał w 1863 roku Ludwik Ksawery Łubieński herbu Pomian, doktor praw i adwokat, uczestnik

Fotokopia Roty z autografem Konopnickiej przesłana do Gwiazdki Cieszyńskiej w roku 1910, przechowywana w Książnicy Cieszyńskiej i Muzeum Śląska Cieszyńskiego

powstania styczniowego, gdy był więziony w warszawskiej cytadeli. W dwudziestoleciu międzywojennym *Ostatnim mazurem* zwykle kończono bale, współcześnie często jest punktem uroczystości o charakterze patriotycznym.

W 1908 roku Maria Konopnicka napisała *Rotę* (*Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród...*), jej tekst – a właściwie trzy pierwsze zwrotki (czwartą znaleziono później w rękopisie) – przesała do tygodnika *Gwiazdka Cieszyńska*, do krakowskiego czasopisma kobiecego *Przodownica* i do *Gazety Polskiej* w Chicago (z dedykacjami kolejno: Ludowi Śląskiemu, Dla Wielkopolski i Na Rok Grunwaldzki; wszyscy adresaci go opublikowali; zachował się jedynie list przesłany do Chicago). W liście, jaki w roku 1910 skierowała do redagującego *Gwiazdkę Cieszyńską* ks. Józefa Londzina, wyznała, że *Rota* zrodziła się z oburzenia prześladowaniami polskości w zaborze pruskim, dotyczącymi także młodzież (ta we Wrześni w latach 1901-02 podjęła strajk; opór ten był opiewany już wcześniej w anonimowych wierszach). Muzykę skomponował Feliks Nowowiejski i tak powstała pieśń, którą po raz pierwszy publicznie wykonał chór złożony z 600 śpiewaków ze wszystkich trzech zaborów. Wydarzenie miało miejsce 15 VII 1910 r. podczas odsłonięcia pomnika Grunwaldzkiego w Krakowie. Pomnik ufundował Ignacy Jan Paderewski (na cokole wyryto przesłanie: *Pracujcie na chwałę – bracia na otuchę*), który zaakceptował do realizacji projekt, jaki przedstawił mu Antoni Wiwulski^{6]}. Pomnik Grunwaldzki zburzyli Niemcy w 1939 roku, zrekonstruowano go – według projektu Mariana Koniecznego – w 1976 r.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości *Rota* była kontrkandydatem *Mazurka Dąbrowskiego* (słowa – opatrzone tytułem *Pieśń Legio-*

nów Polskich we Włoszech – napisał w 1797 roku w Reggio nell'Emilia, Józef Wybicki, autor muzyki jest nieznanym do roli hymnu narodowego (*Mazurek* oficjalnie został hymnem 15 X 1926 r.). Ponadto była hymnem Litwy Środkowej (formalnie państwo niezależne, istniejące od 12 X 1920

15 lipca 1910 roku Ignacy Jan Paderewski przemawia podczas uroczystości odsłonięcia Pomnika Grunwaldzkiego

r. i wcielone do Polski 18 IV 1922), jest hymnem Polskiego Stronnictwa Ludowego. Od 24 marca 2016 roku codziennie o północy pieśń emituje poznańskie Radio Poznań (jest spadkobiercą pierwszej poznańskiej rozgłośni radiowej: pierwszą audycję Radjo Poznań nadało 24 IV 1927; do swej powojennej nazwy Radio Poznań powróciło w 2017 roku, poprzedzając 24 lata funkcjonując jako Radio Merkury).

Koncert *Nie rzucim ziemi* zakończyło symfoniczne *Preludium Polonia*. Napisał je, na prośbę koncertującego w Anglii Emila Młynarskiego^{7]} Edward Elgar (1857-1934). Dzieło w znacznym stopniu oparł na melodiach *Mazurka Dąbrowskiego*, pieśni *Z dymem pożarów* (muz. Józef Nikorowicz, sł. Kor-

nel Ujejski, 1847 r.), *Nokturnu g-moll* Chopina (1833 r.) oraz *Fantazji polskiej* (*Fantaisie polonaise sur des thèmes originaux*, 1893 r.) Paderewskiego. Swą premierę, pod egidą kompozytora, miała 6 lipca 1915 roku na koncercie charytatywnym w londyńskim Queen's Hall zorganizowanym

na rzecz Komitetu Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce (z siedzibą w Vevey) – patronowali mu Ignacy Jan Paderewski i Henryk Sienkiewicz.

2018-11-28: Mędrole - Teatr Collegium Nobilium

Józef Tischner (1931-2000) urodził się w Nowym Sączu, dzieciństwo spędził w Łopusznej na Podhalu. W 1955 roku ukończył studia teologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz Wyższe Seminarium Duchowne w Krakowie i przyjął święcenia kapłańskie. 4 lata później uzyskał magisterium na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UJ, tamże w 1963 roku obronił pracę doktorską: *Ja transcendentalne w filozofii Edmunda Husserla*,

^{6]} W roku 1919 Wiwulski brał udział w obronie Wilna przed armią sowiecką, nabawił się zapalenia płuc i zmarł, jest pochowany na Roscie.

^{7]} Emil Młynarski (1870-1935) w latach 1901-05 był dyrektorem warszawskiej Filharmonii Narodowej. Jego stryjecznym wnukiem był Wojciech Młynarski.

a w 1974 – habilitacyjną: *Studia z teorii świadomości (Fenomenologia świadomości egotycznej)*. Krytykował prymat filozoficzny tomizmu (*Schyłek świata tomizmu*, 1970 r.). W książce *Świat ludzkiej nadziei* (1975) przedstawił pojęcie „Ja aksjologiczne” bezpośrednio odnoszące się do wartości pojmowanych w rozumieniu Maxa Schellera jako byty idealne, i kryteriów wartościowania. Pod koniec życia sformułował własną tzw. filozofię dramatu (w książkach *Filozofia dramatu*, 1990; *Spór o istnienie człowieka*, 1998). W latach osiemdziesiątych podjął szerszą działalność publiczną. Wydana w 1981 roku 108-stronnicowa *Etyka solidarności* stanowi próbę opisu rodzącej się wówczas nowej rzeczywistości ducha (Tischner był gościem I Ogólnopolskiego Zjazdu Delegatów „Solidarności” – Gdańsk 1981; wygłosił tam kazanie *Niepodległość pracy*, został kapelanem Związku), zawiera refleksje nad etycznym wymiarem ówczesnych wydarzeń; pamiętam, jak szeroko była ona komentowana, a wypisy, jakie wtedy z niej poczyniłem, zajęły kilkanaście stron maszynopisu. Mówił: *Mój krajobraz fundamentalny bierze się z gór i trochę z szumu Dunajca*, a szczególnymi jego pracami są scenariusz fabularyzowanego serialu dokumentalnego *7 grzechów głównych po góralsku* (1995) i 160-stronnicowa *Historia filozofii po góralsku* (1997).

Książkę zaczyna następujący wstęp: „Na początku wsędy byli górole, a dopiero pote porobiyli się Turcy i Żydzi. Górole tyz byli piyrsymi „filozofami”. „Filozof” – to jest pedziane po grecku. Znacy telo co „mędroł”. A to jest pedziane po grecku dla niepoznaki. Niby, po co mo fto wiedzieć, jak było na począt-

O rodzinnym kraju napisano liczne książki, powieści, rozprawy i wiersze. Pozwalam sobie dołączyć do tego zbioru kolejny – wyliczankę, oczywiście niepełną, tego, czym jest Ojczyzna. Niestety, składają się na nią nie tylko sprawy i chwile, które dumą napełniają serca swą szlachetnością, swą wielkością (nawet, gdy jest tragiczna). Jeśli te wstydlive sytuacje (np. chłopską nędzę, wydarzenia w Jedwabnem, lenistwo i oszustwo) tu wspominam, to po to, by uświadomić, że i takie miały miejsce, że nie wszystko było w naszej historii piękne; by marzyć, mieć nadzieję, że więcej się nie zdarzą.

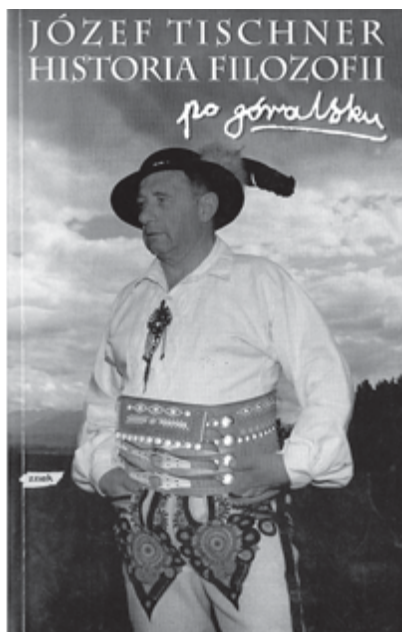
Moja Ojczyzna

Poznań i Kraków. Monte Cassino.
I wody Wisły, co od gór płyną.
Lwowskie śluby Jana Kazimierza.
Wóz Drzymały i wóz od Siewierza.
Bałtyckie złoto. Meble ze Swarzędza.
Magnackie zbytki i chłopska nędza.
Dymy nad Auschwitz. W Jedwabnem ognie.
Wołyńska rzeź. Katyńskie zbrodnie.
Śpiewa Młynarski. I Niemen śpiewa.
Żyto i owies. Ptaki i drzewa.
Wrocławian. Mickiewicz. Ignacy Jan.
Oszuści i lenie. I wina dzban.
Matczyna troska, ojcowskie rady.
Przyjaźń, miłostki, wierność i zdrady.
Kościuszko, Reymont, Chopin, Skłodowska.
Nad Berlinem sztandar. Pani Częstochowska.
Skoła, co czegoś nauczyć mnie chciała.
Od stokrotek łąka aż nad śnieg biała.
Tyle radości. Niejedna blizna.
To ma ojcowizna, moja Ojczyzna.

ku? Ale Grecy to nie byli Grecy, ino górole, co udawali greka. Bo na początku nie było Greków, ino wsędy byli górole”.

Dalej traktuje o 21 mędracach, od Talesa z Miletu (*naprowde nazywoł się on Staszek Nędza z Pardałówki*)

po Arystotelesa (*po prowdzie to był Tadek Pudziś z Grórkowa*). Tischner przedstawia filozofów greckich tak, jakby mówił o sobie i znanych mu góralach, zarazem pokazuje filozofię tak, by jej podstawowe kwestie zrozumiał zwykły człowiek, podaje ją „na wesoło”. Tak właśnie została

Tischner - Historia filozofii po góralsku

sfilmowana w roku 2006⁸⁾ i żadnego z tych przymiotów nie zabrakło także w spektaklu *Mędrole* opartym na *Historii filozofii po góralsku*. W ramach cyklu *Salonik Kulturalny* zaprezentowała go grupa studentów roku dyplomowego z Teatru Collegium Nobilium działającego przy

Przedstawienie „Mędrole” w Politechnice Poznańskiej [fot. A. Marlewski]

warszawskiej Akademii Teatralnej. Przygotowany pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Flegel, skrzył się humorem i młodzieńczą werwą. Słowa przeplatały żwawe przyśpiewki, wiolonczela Magdy, skrzypce Błażeja i altówka Karoliny, nie zabrakło toastów i tańców, istic akrobatycznych wywijasów, a także pokazywanych na ogromnym ekranie podhalańskich pól i łąk, tatrzańskich szczytów. Mówiąc o całej dziesiątce wykonawców, dr Flegel daje wyraz swej radości: *To*

cudowne móc pracować z tak uzdolnioną młodzieżą, chwytającą w mig pomysły, kreatywnie je rozwijającą, zmobilizowaną do wspólnego tworzenia nowych jakości na scenie. Do tej opinii dodajemy: To cudowne zobaczyć przedstawienie tak udane, radosne i zarazem pouczające. Dziękujemy!

Adam Marlewski

⁸⁾ *Jegomość Tischner i jego filozofia po góralsku*, reż. Artur Więcek; w roli narratora – Jerzy Trela; wśród występujących znajdują się Piotr Cyrwus grający Pitagorasa, czyli Jędrusia Waksrudzkiego; Mariusz Benoît – Platona, czyli Władka Trebunia-Tutkę; Krzysztof Globisz – Sokratesa, tj. Jędrusia Kudasika, Wanda Kudasik – Ksantypę.

POLITECHNIKA POZNAŃSKA NA YOUTUBE

W Poznaniu, nad miastem

...a już malowanie stylizowane na myśliwca z Ławicy

W czasie pokazów statycznych, najwyższej z uruchomionych silnikiem, ale nie pewno nie w locie. Powód jest prosty: pogoda nie sprzyja już lotom, nie możemy ryzykować oblodzenia w locie i katastrofy w centrum miasta. Wolelibyśmy nie trafić z tego powodu na pierwsze strony gazet... Ponadto chcemy w pełni zakończyć proces oblotów, co również nie jest łatwe. Prowadzimy oblot pierwszego myśliwca, zauważone uwagi uwzględniamy w postaci poprawek w nim i od razu w drugim oraz w montowanym jeszcze trzecim samolocie. Lepiej bowiem zbadać jednego, przeprowadzić na nim próby, i modyfikować z nich wynikające wprowadzać na pozostałych jeszcze w czasie ich budowy, a nie na gotowych już samolotach. A w trakcie badań pierwszego

Fokkera wyszły drobne rzeczy, ale jednocześnie takie, które trzeba poprawić: a to przedłużać pedał, a to skrócić jedną z linek, a to rozwiązać problemy ze śmigłem. To są nowe samoloty, dotychczas niebadane i nieekspluowane, dlatego nie możemy korzystać z wcześniejszych doświadczeń, ale sami do wszystkiego dochodziliśmy od początku. Można wstępnie szacować, że trzeci samolot będzie gotowy do oblotów za dwa lub trzy tygodnie. Dwa pierwsze powinny trafić do Poznania i być przezebrane w czasie oblotów na placu Wolności lub na Starym Rynku, a także w styczniu - na Ławicy. Po tym wrócą do Świdnika, gdzie na przełomie lutego i marca, jeśli pozwoli na to pogoda, program oblotów będzie kontynuowany. (00)

Wielkopolska pamięta o powstaniu

WYDARZENIE | Muzyka
Wolności zabrzni
w 100. rocznicę wybuchu
zwycięskiego powstania
wielkopolskiego. To jedna
z wielu imprez, które będą
towarzyszyły tej rocznicy.

MAREK KODZIAL

Marszałek województwa wielkopolskiego Marek Woźniak zaprasza na obchody 100. rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. To jedna z wielu imprez, które będą towarzyszyły tej rocznicy.

Głównie uczestniczyć w obchodach wielkopolskiej rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. To jedna z wielu imprez, które będą towarzyszyły tej rocznicy.

Jednak już 16 grudnia o godz. 16 planowana jest inauguracja przypływu Ignacego Jana Paderewskiego na Dworzec Łódź w Poznaniu, a także sceny powstania tego wielkiego polaka.

17 grudnia składane będą kwiaty w miejscach walki i spoczynku powstańców. O godz. 15.15 w auli hali harcerskiej ZHP władze województwa i Zarząd Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego zapalą znicze na mogile pierwszego dowódcy gen. Stanisława Taczaka na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolski, a następnie pod tablicami powstańców. Franciszka Batyckiego, dowódcę powstania wielkopolskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, przy pomocy s. Pauli Ulanowiczówny i tablicy Marynary Powstańców Wielkopolskich.

O godz. 12.30 w pomieszczeniu kucerkarni rozpocznie się masa święta w intencji powstańców, której koncelebrować będzie archidiecekan Stanisław Gadecki.

Obchody powstania
Na placu Wolności od godz. 12 będzie można obejrzeć obchody powstania. Jego centralnym miejscem będzie namiot strykowski. W nim także będzie mógł wykonać zdjęcie z fotobudki. Planowana jest także wystawa fotograficzna przygotowana w specjalnym rocznicowym wydaniu Dziennika Technologicznego, a także w produkcji filmowej, zostanie umieszczona na fotobudce i lat powstania. Przyjaciół fotografujących się na to samoloty z lotniska Ławica i wsi z rękami z pistoletami powstańców. W tym dniu także zostanie postawiona tablica trzech bohaterów powstania - Stanisława Taczaka, Józefa Dowbnera Mańkowskiego oraz Ignacego Jana Paderewskiego. Będą to naturalne wyznaczniki podzielenia figury, z których będzie można zrobić sobie zdjęcie.

Na placu Wolności będzie można obejrzeć obchody powstania

Marszałek województwa wielkopolskiego Marek Woźniak (z prawej), zaprasza na obchody 100. rocznicy wybuchu powstania

Obchodom będzie towarzyszył wieczorny bóg na 50 km

Znajdą się tam też dionizy przedstawiające m.in. punkt kontroli i białą wierzchołkową z zabaleniem, punkt z karabinami maszynowymi zabudowanymi skrętnymi amunicją i workami oraz zasiekami, namiot historyczny z punktem sanitarnym i doświadczenia dnia powstania. Będzie można zobaczyć sylwetki powstańców, zrewolwerowanych żołnierzy niemieckich, powstańców, strażników, a nawet oficerów brytyjskich i francuskich z konisami rycerskimi.

Kadry będzie mógł również otrzymać powstaniec legitymację powstańczą. W okolicach placu Wolności przy Muzeum Narodowym stanie kawiolnia. Na ulicach pojawią się tramwaje Carlsberg z roku 1905 wraz z dołączoną z 1905 roku.

Jedną pogodą na to powstanie w godz. 14-14.30 nad placem przebiegać teatrustronem przez Politechnikę Pomorską w współpracy z samorządem województwa dwa samoloty z Wielkopolskiej Fabryki Nipolodielowej typu Fokker D.VIII. Takie samoloty z lat 1918 powstaniec zdobył na Ławicy. Z tego utworu powstaniec pierwszy oddział 54 Powstańców.

O godz. 19 a placu wystartuje bóg na dystansie 10 km, jego trasa będzie wiodła w kierunku miasteczka w powiatach, m.in. p.d. Wolności, ulicami Batyckiego i Taczaka, koło Cmentarza Zasłużonych Wielkopolski, a także do Starym Rynku.

Z lotu o godz. 18.30 na Starym Rynku planowany jest koncert z elementami wielkopolskiej gody z zespołem Ignacego Janusza Paderewskiego.

Wielki koncert na stadionie

Wydarzeniem, dzięki któremu o powstaniu usłyszy cała Polska, będzie koncertujący się o 19.30 na Stadionie Miejskim przy ul. Białogórskiej koncert „Młodych wolności”. Jak podkreśla mar-

W skali jeden do jednego

...a już malowanie stylizowane na myśliwca z Ławicy

...a już malowanie stylizowane na myśliwca z Ławicy

Poznań odzyskał wolność - świętujemy pod pomnikami, bawimy się na stadionie!

100. rocznica powstania wielkopolskiego

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Wielkopolska pamięta o powstaniu

Obchody powstania na placu Wolności co roku przyciąga uwagę powstańców. Długość

Spontanicznie i nieplanowo

Spontanicznie i nieplanowo

Spontanicznie i nieplanowo

Spontanicznie i nieplanowo

Spontanicznie i nieplanowo

...a już malowanie stylizowane na myśliwca z Ławicy

Głos Wielkopolski, 27 grudnia 2018 r.

Kurier Lubelski, 28 grudnia 2018 r.

SPOTKANIA NOWOROCZNE 2018

NOWOŚCI WYDAWNICZE POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ

ROZPRAWY / HABILITACJE

MONOGRAFIE

Kołata J., **Przestrzeń publiczna Poznania przyjazna seniorom**

Sawczuk W., **Zjawiska nieliniowe w strefie kontaktu okładziny ciernej z tarczą hamulcową pojazdu szynowego**

Talaśka K., **Studium badań i modelowania procesów zagęszczania materiałów sypkich oraz rozdrobnionych**

Waluś J. K., **Kinematyka ruchu pojazdu w różnych warunkach środowiskowych**

PODRĘCZNIKI / SKRYPTY

Krawiec P. (red.), **Grafika komputerowa dla mechaników, wyd. 5**

Lewandowski R., **Dynamika konstrukcji budowlanych, cz. 1, wyd. 2**

Lewandowski R., **Dynamika konstrukcji budowlanych, cz. 2, wyd. 2**

ZESZYTY NAUKOWE

Organizacja i zarządzanie, Nr 77